

Szerkesztőség

Arad, Aesev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 4/22
(József főherceg-ut.)

Sürgőnycim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS YBÉKEN

Egész évre ... 1080 Lej
Fél évre ... 540 Lej
Negyed évre ... 270 Lej
Havonta ... 90 Lej

Hirdetések díjszabása szerint

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 banival több

Adóleszállítás.

Bratianu Vintila pénzügyminiszter már több ízben kijelentette, hogy megvizsgálva az általános helyzetet, arra a meggyőződésre jutott, hogy a mostani, valóban magas adókat mérsékelni kell. Legutóbb, a liberális parlamenti csoport gyűlésén a pénzügyminiszter egyenesen utasította a képviselőket, hogy az adóleszállítás hangsúlyozásával teremtsenek hangulatot a kormány mellett és agítájanak a kormányzat méltányos adópolitikájával. Adóügyeink felelős irányítója tehát maga is belátta, hogy az adófizetők teherbíró képessége teljesen ki van merítve és nemcsak hogy újabb emelést nem bír el, hanem még a mostani adókat sem képes fizetni. A legilletékesebb helyről jött ez a megállapítás, amelynek az adózók nyögése, a sajtó lamentációja már évek óta kifejezést adott. Bratianu Vintilának a liberális klubban kiadott utasításai azonban még nem jelentenek mindent. Végeredményben ugyanis egyáltalában nem lényeges, hogy az adóleszállítást kortescélokól viszik-e keresztül vagy sem. Az a fontos tulajdonképpen, hogy a kormány valóban mérsékelje a mostani horribilis adókat. Ha azután az adóleszállítás már megtörtént és a megkínzott polgárok a könnyítés révén egy kis lélekzethez jutnak, semmi kifogása sem lehet senkinek az ellen, hogy a kormány ezt a polgárság javára szolgáló ténnyel maga politikai céljai érdekében felhasználja. Bizonyosra vesszük, hogy „kasz-szasikere” lenne ezzel a fellépéssel.

Az azonban már végzetesen nagy hiba lenne, ha a liberális képviselők csak ígérekkel akarnák azt a bizonyos kormánymentelt hangulatot kiagítani a választóközönségből. Ígéretet mi már eleget kaptunk a választások előtt, most már tetteket várunk a kormánytól, olyan intézkedéseket, amelyek enyhülést hoznának a mai feszült gazdasági helyzetünkbe. Mint mindig, most is jóhiszeműen fogadjuk a felelős helyről elhangzott kijelentéseket és bízunk abban, hogy a pénzügyi kormányzat valóban az adók leszállítását tervezi. Talán még azt is megérjük, hogy a pénzügyminiszter rendeletben fogja utasítani az egyes pénzügyigazgatóságokat az adók méltányos kivetésére. De a mult szomorú tapasztalatai után épen az a lényeges, hogy aztán a pénzügyi rendeletek végrehajtói az adómegállapításoknál csakugyan a felsőbb intenciók szellemében járjanak el.

Különösen az erdélyi pénzügyigazgatóságoknál lett divattá, hogy versenyre kelnek egymással, melyik igazgatóság tud több adót kiperéselni az áldozatokból és valósággal sportot csináltak az adófizetők sanyargatásából, csak hogy érdemeket szerezzenek maguknak felsőbb hatóságok előtt. A pénzügyminiszternek tehát, mielőtt az adóleszállítási rendeletet kiadná, elsősorban ezt a pénzügyigazgatóságoknál uralkodó szellemet kell kiirtania, mert enélkül — úgy lehet — csak jámbor szándék marad a komoly rendeletről. Mert nem elég a rendeletet kiadni, hanem arról is gondoskodni kell, hogy azt az intencióknak megfelelően hajtsák is végre.

A szovjet napjai meg vannak számlálva.

Véres tüntetések Moszkva uccáin. — Parasztforradalomtól félnek a diplomaták. — Joffe kommunistavezér főbelötte magát.

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.)

A Gazetta del Popolo moszkvai jelentései szerint Trockijt és Zinowjevet letartóztatták és forradalmi törvényszék elé állítják őket. Bár Moszkva külsőleg nyugodt, belsőleg nagy a forrongás. A kommunisták hatalmas tüntetésre készülnek Stalin mellett, de tagadhatatlan, hogy a munkástömegek nagyrésze az ellenzékkel rokonszenvezik és Stalin csak terrorral tarthatja fenn pozícióját.

Az újabb jelentések szerint nagy tüntetések és uccai harcok vannak Moszkvában. A kormány drákói szigora hiábavaló. Megtörtént az is, hogy a tüntetők egész tömegét körülfűrték és mindenestől Szibériába indították. Ez a radikális lépés még jobban elmérgesítette a helyzetet. Trockijék kizárása a kommunista pártból nem segített a belső válságon. Stalin és Trockij erejük megfeszítésével igyekeznek a maguk számára meghódítani az egész birodalomból összeseregülő delegátusokat. Az egyetemi ifjuság Stalinék megfélemlítési kísérletei dacára Trockijékhez csatlakozott. Moszkvában napirenden vannak a véres verekedések az egyetemisták és a Cseka hívei között. Trockij és hívei köztársaságot akarnak kapitalista államrenddel, mert belátták, hogy a mai

helyzet tarthatatlan. A parasztság helyzete siralmas, a parasztok állati sorban, nyomorúságban tengődnek és olyan sorsuk van, amilyen sohasem volt a cárizmus alatt. Az idegen diplomaták rettegve gondolnak arra, hogy parasztforradalom törhet ki. Mindenki tisztában van azzal, hogy a szovjet napjai meg vannak számlálva. Megrázkódtatásoktól és megpróbáltatásoktól félnek, amelynek során csak vértengeren és hullahegyeken át születhetik meg az új Oroszország.

A berlini jelentések szerint Joffe Adolf, a szovjet egyik vezére, volt berlini s bécsi szovjetnagykövet az elmúlt éjszaka főbelötte magát. Joffe régóta idegbajban szenvedett és valószínűleg teljes idegösszeroppanás történt, ami az öngyilkosságba kergette. Nevét akkor emlegették először, amikor mint az orosz delegáció vezetője megjelent BresztLitovszkban békét kötni a központi hatalmakkal. Ő volt az első szovjetnagykövet Berlinben, de csak 1918-ig, amikor is a Scheidemann-kormány kiutasította, mert bolsevista propagandaanyagot találtak ládáiban. Ezután Bécsben működött mint szovjetkövet. Közben beteg lett, és visszament Moszkvába, ahol a keleti kutatás moszkvai tudományos intézetének volt a tanára.

A nemzeti parasztpárt a kormány lemondását követeli.

Izgalmas ülés a kamarában. — Maniu és Duca szóharca. — A kamarában felolvasták a régenstanács válaszirátát. — Találgatások az ellenzéki blokk körül. — Iorga bekerül a parlamentbe.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának telefonjelentése.) A régenstanács ma délelőtt a Calea Victoriein levő királyi palotában a szokásos külsőségek között fogadta a kamara küldöttségét, amely ányújtotta a kamara feirátát a trónbeszédre s egyben átvette a régenstanács válaszat is.

A kamara mai ülésén Saveanu elnök felolvassa a régenstanács válaszirátát, amely hangsúlyozza az ország pénzügyi helyzetéről való gondoskodás fontosságát, a takarékoság elvét, a hadsereg ellátását és a belső rend biztosítását.

Madgearu tiltakozik a nemzeti-parasztpárt nevében a vasárnapi gyűlés betiltása ellen. Duca kijelenti, hogy a kormány nem engedélyezhet ismeretlen tendenciájú gyűléseket. (Tiltakozás a nemzeti-parasztpárt oldalán.) A kormány meg fogja védeni a belső rendet és nyugalmat a legnagyobb ehatározottsággal. Madgearu válaszában kifejti, hogy a kormány betiltotta az alba-iuliai kongresszust és most épen így nem engedélyezi a vasárnapi egyszerű gyűlést sem, mert fél.

Duca: Nem félelemből, hanem kötelességérzetből akadályozzuk meg a rendzavaró akciókat. Ebben a kérdésben válaszom mindig ez lesz.

Vlad Aurel: Meddig?

Duca: Mig az a kétértelmű magatartás megszűnik, amely az egész ország uyugalmát zavarja.

Maniu: Mondjanak le!

Duca: Ime ez az Önök főgondja a mai nehéz időkben. Mi megvédjük az ország maga-

sabb érdekeit, Önök pedig meg akarják bukattatni a kormányt, hogy a helyébe üljenek.

A kamara ezután a szekciókban folytatta a munkáját és a pénzügyminiszterium szervezetről szóló törvényjavaslatot vették tárgyalás alá.

Az Adeverul kommentálva Maniunak Averscu ellen tanusított visszautasító magatartását, kifejti, hogy averescanus-körök újabb megoldás lehetőségét vették tervbe és pedig azt, hogy amennyiben Maniu továbbra is intranzigens marad, akkor Averescuék fuzionálnak Iorga pártjával. A fuzionált párt tiszteltbeli elnöke Averescu lenne, az aktív elnök pedig Iorga, aki azután Maniunak újabb kollaborációs ajánlatot tethetne. Ebben az esetben Maniu nem utasíthatná vissza Iorga ajánlatát.

A ma délutáni lapok élénken kommentálják a nemzeti-parasztpárt organumának a Dreptateanak mai számában megjelent cikkét, amely szerint Averescuval nem lehet tárgyalni és emlékeztet arra, hogy Averescu a községi választások után elárulta az ellenzéket. A lap azonban hangsúlyozza, hogy a nemzeti-parasztpárt ideológiájához igen közel álló számos olyan elem van, amelyek reális erőt képviselnek a mai rendszer elleni küzdelemben. A Viitorul mindezekből azt látja, hogy az ellenzék nem tud egységes lenni.

A Viitorul a nemzeti-parasztpárt lapjának, a Dreptateanak arra a cikkére, hogy vihar közeledik, kijelenti, hogy ilyen cikkekre egyetlen válasz csak az lehet, hogy Jilava közeledik, a Viitorul hozzáteszi, hogy miután a nemzeti-parasztpárt a legutóbbi parlamenti csatákban vereséget szenvedett, természetes, hogy felfor-

gató eszközök igénybevételével is revánsot akar szerezni, de az ilyen akciók már kívül esnek a politika szféráján és a büntető törvénykönyv keretei közé tartoznak.

Politikai körökben valószínűleg tartják, hogy Ilfov megyében képviselőválasztás lesz, mert Merceanu liberális képviselő, helyettes primári állását tartja meg. Miután annak idején Ilfov megyében az összes liberális jelölteket megválasztották, ninosen pótképviselő és így új választásokra lesz szükség. Az egész ellenzék Iorga mellett foglalt állást, aki ellen a kormány sem fog nagyobb ellenállást kifejteni és így megválasztása bizonyosra vehető.

Szürke ülés a torony alatt.

Aradváros tanácsa mai ülésében hitelek nyitott szabályrendeleteket fogadott el s közben határozatképtelenné vált az ülés.

(Arad, november 18.) Ma délután négy órakor ülést tartott az aradi városi tanács dr. Marcovici Vince helyettes-polgármester elnöke alatt. A múlt ülés jegyzőkönyvének felolvasása után Berzován János pénzügyi szolgálati főnök javaslatot tett különböző hitelek nyitására 1 és fél millió leies összegben. Ebben a tisztviselők fizetésemelése, nyugdíjelés és több fontos tétel kiegyenlítése szerepel. A tanács elfogadta a javaslatot, majd Dirlea Vazul gazdasági tanácsos javaslatot tett, hogy a tisztviselők és nyugdíjasok kedvezményes áron való faellátása ügyében a tanács mondja ki a sürgősséget. Ennek megtörténte után felolvasta a 700 vagonon városi fa szétosztásáról szóló javaslatot, amely szerint a városi tisztviselők összesen 180 vagon, a nyugdíjasok 35 vagon fát kapnak 2400 leies áron vagononként. A tanács ezután a november havi pénztárvizsgálat eredményét hagyta jóvá, majd a város részére szükséges 6 vagon zab beszerzésére irányuló árlejtés eredményét approbálta. Az árlejtésen az aradi Victoria bank 54.000 lejért, Leipnicker Selamon 55.500 lejért, Komis Zsigmond és Márton 59.000 lejért ajánlottak vagononként zabot. A gazdasági bizottság javaslatára a Victoria ajánlatát fogadták el.

A tanács ezután a permanens bizottság javaslatára elhatározta, hogy a Rómába távozott Monay Ferenc dr. plébános helyett Lakatos Ottó dr. jelenlegi plébános kinevezését kéri a miniszteriumtól Aradváros tanácsába. Olariu István városi titkár bejelentette, hogy dr. Marsieu Justin, a városi előléptetési és kinevezési bizottság elnöke a megyei tanács feloszlata következtében nem tagja már a tanácsnak és így új elnököt kell megválasztani. Ez azonban sürgős, mert most kell a költségvetést elkészíteni és ez addig nem lehetséges, amíg a tisztviselők előléptetése meg nem történt. A permanens bizottság dr. Hotoran Victor megválasztását javasolta, amit a tanács egyhangulag el is fogadott. A tárgysorozat következő pontja a prostitúcióról, a köztisztaságról és fűdöszanatóriumról szóló szabályrendeletek felolvasása volt. A szabályrendelet felolvasása után Fászkerti Tibor interpellált, hogy a szabályrendelet nem foglalja közre eléggé a titkos prostitúcióval, azonkívül az éjszakai mulatók alkalmazottjait anyagilag kiszolgáltatja a tulajdonosnak. Dr. Cucu Vazul azonban rámutatott arra, hogy a szabályrendelet ezekkel a kérdésekkel is foglalkozik, amit Fászkerti tudomásul vett. Albu Livius azt kifogásolta, hogy a szabályrendelet szerint 16 éven felüli nők is kaphatnak igazolványt. Kéri a korhatár felemelését. Hosszas vita után a tanács 18 évben állapította meg a korminimumot. Ezután a köztisztaságról szóló szabályrendelet következik, amelynél Vostinár György kéri, hogy nagyobb gondot fordítsanak a külvárosok tisztaságára és hogy a szegényebb lakosság helyett, a mely nem bírja a terhet, a város fizesse ennek költségeit. Végül módosítják a szabályrendeletet olyképen, hogy a külvárosi uccákat is locsolni fogják és azoknál a háztulajdonosoknál, ahol nincsen csatorna, a vizet levezető árkokat a város csináltatja meg saját költségén.

A szabályrendeletek felolvasása közben a

tanácsosok egymásután távoztak az ülésről és mire a harmadik szabályrendeletre értek, azt vetették észre, hogy közben határozatképtelen lett az ülés. Marcovici Vince dr. bejelentette a határozatképtelenséget és utalt arra, hogy — véleménye

szerint — holnap nem jönnének a városi tanácsosok az ülésre, javaslatot tett, hogy a tanácsülés folytatását a jövő hét valamelyik napján tartásuk meg és erre külön meghívót küldjenek. A tanács elfogadta az indítványt és ezzel végetért az ülés.

Előkelő személyiségeket kompromittált a kötvénycsalás

A párisi nyomozás szenzációkat tartogat. — La Caze konzul csempészte át a vámon Blumenstein kötvényeit.

(Az Aradi Közlöny párisi tud. távirata.) A kötvényhamisítások ügyében szenzációs fordulat készült, amelyről azonban még hivatalos információt nem adnak ki. A rendőrség állítólag új kapcsolatok fedezett fel és a nyomozás ezirányban folyik. A Petit Journal közlése szerint több magasállású személyiség, még pedig nemcsak franciaországi van az ügyben kompromittálva. Az Oeuvre leszögezi, hogy tulsókat beszélnek Moszkva kezéről, ahelyett, hogy a tényekhez ragaszkodnának. Az egész világ Reynauld szenátor nevét emlegeti, mint a hamisítók büntetését. Az ügyre világosság derítendő és ha Reynauld bűnös, el kell vennie büntetését.

A Journal szerint La Caze konzul volt az, akinek a közbenjárására a vámhatóságok a lefoglalt csomagokat Blumensteinéknak kiadták. A párisi magyar kötvénytulajdonosok egyesülete más ilyen egyesületeket is megkért a csatlakozásra, ha vádat kívánnak emelni Blumensteinék ellen. Zdebirszy magyar államrendőrségi főfelügyelő különben ma hosszasan tájékoztatta a francia hatóságokat a budapesti nyomozások eredményeiről. A Journal értesítése szerint Blumenstein visszaélt La Caze konzul hiszékenységével és elhitette vele, hogy a lefoglalt ládáknak a saját kötvényei vannak és így bírta a közbenjárásra.

Büntetik az álhírtérjesztőket Aradon.

Az aradi rendőrség kihirdette az új rendtörvényt. — Filotti rendőrprefektus érdekes nyilatkozata a főváros hangulatáról a Manoilescu-ítélet kapcsán.

(Arad, november 18.) Az aradi államrendőrség közlegel tapasztalták, hogy az utóbbi időben Aradon, felelőtlen egyének olyan álhíreket kolportálnak, amelyek alkalmasak arra, hogy a közönség körében nyugtalanságot keltsenek. A rendőrprefektura az álhírtérjesztőkkel szemben a legszigorúbban akar eljárni és Filotti Zamfir rendőrprefektus a következőket hozza a közönség tudomására:

A Monitorul Oficial 253. számában megjelent legújabb törvény értelmében, mindazokról, akiknél megállapították, hogy államellenes izgatást követtek el, vagy olyan cselekedetet szándékoznak elkövetni, amelyek veszélyesek lehetnek az államra, vagy közrendre, azonnal letartóztatásba helyeztetnek és hat hónaptól öt évig terjedő elzárásra, illetve tízezer lejtől százezer lejig terjedő pénzbírságra ítéltetnek. Az aradi államrendőrség ezután is a legszigorúbban ügyel a rend fenntartására és kiméletlenül jár el azok ellen, akik a törvényeket nem respektálják.

Ezzel kapcsolatban írjuk meg, hogy Filotti Zamfir az aradi államrendőrség prefektusa hivatalos ügyben, néhány napig Bucarestiben tartózkodott, ahol egészen közelről figyelhette meg a Manoilescu felmentése következtében létrejött hangulatot. A prefektus éppen akkor

érkezett Aradra, amikor a kormány lemondásáról szóló híreket hivatalosan megcáfolták a fővárosból. Az Aradi Közlöny munkatársa ma felkereste Filotti Zamfir rendőrprefektust, aki a főváros jelenlegi hangulatáról a következőket mondotta:

— Alkalmam volt megfigyelni az ucca hangulatát és megismerni a hivatalos körök nézeteit. Megállapítottam, hogy az izgalom, csak az ítélet kimondásáig tartott. A bizonytalanság, a várakozás természetesen izgatta a közönség fantáziáját, az ítélet kimondása után azonban ismét a nyugalom lett urrá, úgy az uccákon, mint a hivatalokban és miniszteriumokban. A kormány lemondásáról egyetlen szó sem esett a fővárosban. Hiszen mindenki tudja, hogy a kormány a régenstanács legteljesebb bizalmát bírja és megdönthetetlenül szilárdan áll az ország élén. A légből kapott álhíreket a kormány lemondásáról csak akkor hallottam, amikor már Erdélyben futott a vonat. Az első pillanatban már tudtam, hogy egyetlen szó sem igaz belőlük, csupán egy politikai érdekesportnak próbálkozása volt ezeknek a híreknek terjesztése, amelyekről minden beavatott ember tudhatta, hogy teljesen nélkülözik a komoly alapot.

Szikra Lénárd meghalt.

Örök álmra hunyta le szemét az aradi minorita rendház egyik legérdemesebb tagja.

(Arad, november 18.) Ma, az estéli harangzás magasztos szavába mélységes gyászt hirdetően kondult be a lélekharang: meghalt Szikra Lénárd minorita-atyja.

Az Aradi Közlöny jelentette már néhány nappal ezelőtt, hogy Szikra Lénárd, az aradi plébániahivatal irodaigazgatója válságosan súlyos állapotban fekszik lakásán. Hosszabb ideje erős szívbántalom és véredényelmeszesedés gyötörte és az életerős lelkipásztor földi kímjai ma befejeződtek. Tragikus körülmények játszottak közre Szikra Lénárd vezetes szívbántalmánál: még 1924-ben a cluji (kolozsvári) rendház élére állították és a ház tavalyi átadása körüli izgalmak közvetlenül őt érték, amely végül is annyira megviselte szervezetét, hogy hosszas szabadság és üdülés vált szükségessé. Látszólag egészségesen tért vissza tavaly ősszel már új állomáshelyére Aradra. Ahogy azonban visszaérkezett a nyugodt pihenésből a napi fáradságok közé, egészsége ismét aláhanyatlott és szeptembertől kezdődőleg fokozatosan mind súlyosabb és súlyosabb stádiumba lépett betegsége, úgy, hogy körülbelül egy hete konzultációra összehívott kezelőorvosai megállapították, hogy a legközelebbi és leggondosabb ápolás sem adhatja vissza az életnek Szikra Lénárdot. A legutóbbi két-három napban aztán ugyszólván minden

órában várható volt a katasztrófa és ma délután 3 órakor be is állott az agónia. Rendtársai ekkor fölgyülekeztek a haldokló szobájába és térdelállva könyörögtek érte. Este hét órakor pontosan, amikor az estéli harangszó kondult meg, felröppent Szikra Lénárd minorita atya nemes lelke az Eg Urához.

Szikra Lénárdban az aradi minorita rend nagyon érdemes munkását vesztette el. Haláláról értesítették Krasznahorkán még élő édesanyját, akinek hosszú szabadságát töltötte a aki bizonyára meg is fog érkezni fia temetésére, mely vasárnap délután 3 órakor lesz.

Szikra Lénárd krasznahorkai (Árvamegye) tótajku családból származott. 1869. október 2-án született Krasznahorkán. Apja hosszabb ideig Aradon kereskedő volt. Gimnáziumi tanulmányai után előbb katonatiszt volt, majd megvált a hadsereg kötelékéből és 1892-ben a minorita-rendbe lépett. 1895-ben szentelték áldozópappá Budapesten, de primiciáját Aradon tartotta. Ezután hosszú ideig működött Aradon, mint hitoktató és hitszónok, majd házfőnökké nevezték ki Kézdivásárhelyre és Lugojra s visszatérve Aradra, ő lett az első aradgáji plébános, a gáji plébánia-lak felépítése az ő nevéhez fűződik. 1924-ben érte a cluji házfőnöki kinevezés s ő volt a szomorú emlékeztető minorita rendház átadója.

Halála mélységes gyászt keltett Aradon, ahol hosszú működése alatt mindenki tisztelte, becsülte, szerette Szikra Lénárdot, az igaz papot.

Belföld-külföld legnagyobb sikeres zenészámlát tartalmazza az új

Moravetz Album 1928.

43 pompás zenemű 175 lei. — Mindenütt kapható.

Beller Hans Aradra érkezett.

Aradmegye kisebbségi képviselője tanácskozásokat kezd az aradi magyar párttal. — Még egy utolsó kísérlet és aztán Genf következik. — Egységes kisebbségi front a megyeválasztáson. — Beller Hans nyilatkozata az Aradi Közlönynek.

(Arad, november 18.) Ma délelőtt Aradra érkezett Bucurestiből Beller Hans, Aradmegye kisebbségi kamarai képviselője. Beller a tegnapi napot már Timisoaran (Temesvárott) töltötte, ahol megbeszéléseket folytatott a pártvezetőséggel a német pártnak az aradmegyei tanácsválasztásokon való állásfoglalása ügyében. Beller hazajövetelének különben főcélja az, hogy érintkezést keresve az aradi magyar párt vezetőivel, megállapodásokat létesítsen a december 10-iki megyei tanácstagválasztásokra. Erről az akciójáról, több más aktuális kisebbségi problémáról, valamint a mai politikai helyzetről az alábbiakat mondotta el ma az Aradi Közlöny munkatársának:

Egységes kisebbségi front a megyei tanácstagválasztáson.

— Tekintettel arra, hogy a megyei tanácstagválasztások ideje, december 10-ike erősen közeledik, azért jöttem Aradra, hogy a magyar és német kisebbségnek a választáson való részvételének módjait körvonalozhassuk. Nekem és a bánáti német párt vezetőségének az a meggyőződésünk, hogy a magyar és német kisebbségnek ez alkalommal is, miként az a képviselőválasztások idején történt, egységesen kell fellépnie. Ez persze nem jelenti azt, hogy a kisebbségek külön listával indulnának a választási harcra. Legideálisabb volna egy közös lista, mert hiszen a megyei tanács tagjainak megválasztásánál félre kellene dobni minden pártpolitikai szempontot. Itt az a fő, hogy jó közigazgatási emberek kerüljenek be a tanácsba. Azt óhajtom elérni, hogy bárminő álláspontot is foglaljunk el a megyei tanácstagválasztások alkalmával, az állásfoglalás egységesen kisebbségi legyen. Azt hiszem, hogy erre vonatkozó megbeszéléseim, amiket még ma megkezdek az aradi magyar párt vezetőivel, jó eredményre fognak vezetni.

„Még egy utolsó kísérlet és aztán jön Genf!”

— A kisebbségi problémáról különben jobb, ha nem is beszél az ember. Kétségtelen, hogy ennek megoldása sokkal elérhetetlenebb megszűnésben van, mint valaha. Ép ezért elhatároztuk, hogy még egy utolsó kísérletet teszünk arra nézve, hogy helyzetiünk és jogaink törvényileg biztosítva legyenek és ha ez nem sikerül, akkor jön Genf. Bucurestiben már ép elég beszéltünk, hogy nem hallgattak ott meg bennünket, arról nem mi tehetünk. Mi eljutottunk a türelem végső határára. Az igazságtalanságok és jogtalanságok, különösen az iskolai ügyek terén egyre szaporodnak. Ezek egyébként annyira közismertek, hogy fölösleges újból felsorolni azokat.

— Az állampolgársági listából kimaradt sokezer aradi polgár ügyében tervezett interpellációm, amiről már írt is az „Aradi Közlöny”, a most beállott parlamenti szünet miatt, csak a jövő héten mondok el. Néhány nappal ezután pedig interpellálni fogok az aradi nyugdíjasok ügyében, akik egy memorandumot nyújtottak át nekem sérelmeikről. Van ezenkívül sok más dolog is, ami nem is csoda, hisz az aradi magyarok számos kéréssel és ügyvel fordulnak hozzám.

A belpolitikai helyzet teljesen zavaros és a kormány ideges.

— És mi újság Bucurestiben? — kérdeztük Bellert. — Oly különféle híreket lehet hallani...

— Nem tudja azt kérem senkise — mosolyog Beller. — Itt más faktoroktól függnek a döntések, mint egy más országban. Másutt bárhol, egy ilyen eset után, mint Manulescu felmentése volt még abban az órában lemondott volna a kormány, itt talán — megerősödött. Ki tudja? Aki most jósol, az csak blamáhatja magát. Hogy a liberálisok hogyan ítélik meg a helyzetet, arra jellemző a legutóbbi Maniu—Duca harc, amit én is végighallgattam a kamarában. Maniu elmondta ismeretes deklarációját az új rendtörvény ellen, aztán párt-híveivel kivonult az ülésteremből. Duca, mint-

ha semmi sem történt volna, kijelentette, hogy itt mindazonáltal az történik, amit ők akarnak. Ő — mondotta — nagyon jól emlékszik arra, hogy Maniu már sok deklarációt olvasott fel a kamarában és mégsem történt azok nyomán semmi. Illetve mégis történt valami: az, amit mi akartunk.

— Az tény viszont, hogy az egész országban nagy az elkeseredés a kormány ellen

Gyermektragédia az aradmegyei „bolond-iskolában”.

Tízestendős gyermek ki ennapos kálváriautja Ineutól Aradig. — Lopással vádolják a szegény idegbeteg gyermeket, akit meghatóan mondja el szomorú életfolyását.

(Arad, november 18.) Valahonnan a Titkok méhéből már elindult a jégszívű Tél és a Fehérkörös partjáról a Hegyalia didergő völgyén át elért Aradra. Télapó nem egyedül jött, a deres, zuzmarás országuton két utitársat kísért. Hárman voltak, akik ma reggel átjutottak a városi vámsorompón: a kegyetlen novemberi hideg, Maslovits Demeterke és egy szikár csendőrtiszt az ajpauáti őrsről. A törvényszék épületéig azonban már csak ketten jutottak, Demeterke és a csendőrtiszt, aki a kiskoruak bíróságának fűtött szobájában óvatosan szétgombolta köpenyét, amely alatt a hidegtől lilakékre gémberedve kucorgott Maslovits Demeterke, 10 esztendősi iasi-születésű gyógypedagógiai intézeti növendék Ineu (Borosjenőből), aki lopott, bűnözött állítólag, de a sorsa épenugy indult, mint ahogy azt Dickens a könnyesemlékü Twist Olivér sorsában megrajzolta.

Lopással vádolják az ineuai gyógypedagógia egy növendékét.

Maslovits Demeterke kandi félelemmel először a kályha felé igyekezett s miután mind össze egy nyári nadrágocskába és szakadozott trikócskába bujtatott, majdnem meztelen, vézna testébe visszatért a lélek, szépen felegéini kezdett a hivatalnokok és hivatalnoknők szapora kérdéseire, akiket módfelett megdöbbenett az, hogy egy 10 esztendősi gyermeket, aki még hozzá nem is beszámítható, a kiskoruak bírósága elé utalnak, mert a kísérő irat kegyetlen megállapítása szerint: Maslovits Demeter 1600 lejt lopott el Stern József ineuai kereskedő üzletéből s ezért a gyógypedagógia igazgatósága feljelentést tett ellene, miután előbb „házi megfenyítést” alkalmazott vele szemben és éjszakára a halottiskamrába csukták, ahol „szellemek támadtak rá és török katonák holttesteit bujták elő az ineuai vár alagútjából és a szomszédos roskadozó mecsetből”. És mert Demeterke annak ellenére, hogy gyógypedagógiai növendék, meglepően intelligens és kitűnő megfigyelőképessége van, a vele történt dolgokat a maguk tragikusan megrázó egyszerűségében összefüggően tudja elmondani.

A tízestendős kisfiucska szomorú élettragédiája.

— Apám egy fényes étteremben szakács lásiban, de bizonyára meghalt, mert amikor tavaly télen elhoztak az ineuai „bolond-iskolába” (így mondja) azt ígérte, hogy tavaszra eljön értem. Én vártam, de tavasszal nem jött, hát ezért megszöktem a sok verés elől, amit azért kaptam, mert mindig sirtam. De visszavitték másodszer is, harmadszor is, mert éjszakánként mindig csak arról beszéltünk a fiukkal, hogy megszökünk a várból, ahol nagyon sokat vernek bennünket és akire pedig nagyon haragszanak, azt éjszakára a halottas kamrába zárják, ahol a szellemek tanyáznak meg a török katonák holttesteit, akik az alagútból járnak fel éjszakánként. Engem is oda zártak, amikor eljött egy ur és azt mondta Csapó György igazgató urnak, hogy én elloptam az üzletéből 1600 lejt. Én esküszöm a Moldovai szentre, — így mondta — hogy ez nem igaz, csak azért fogták rám, hogy megverhessenek,

Tudja Ön már mi az AMITIE?

Egy rendszer, mely Önnek semmibe sem kerül és amelyből csak haszna lehet.

a kiméletlen adózás miatt. A kormány tagjai pedig, akik velünk szemben mindig a legszívélyesebb udvariassággal viselkedtek, néhány nap óta nyugtalanok. Még Duca is ideges, aki pedig híres megingathatatlan nyugalmáról. Egymást érik a tanácskozások, mindenki érzi, hogy van valami a levegőben, csak ép azt nem lehet tudni, hogy mi is az a „valami.”

Kálváriaut Ineutól Aradig az őszi hidegben gyalogszerrel.

És a csendőrök el is mentek szegény Demeterkéért, aki váltig sir és váltig mondja, hogy ő nem lopott, nem is ismeri azt a kereskedő bácsit, pedig mindenkit ismert Ineutól és mindenkiről pontos személyleírást nyújt. És mert nyilván a csendőrségen sem tudtak arról, hogy egy 10 esztendősi gyermeket semmiféle bűnözés miatt nem lehet a kiskoruak bírósága elé állítani és nyilván azt is elrejtették, hogy vonat is van a világon, meg kegyetlen novemberi hideg van és véletlenül a kis Demeterkét egyetlen szál nadrágocskában és trikócskában, meg egy intézeti szipkácskában, de meztelenségbe vitték be az őrsre, ahol egy éjszakát töltött, reggel, mint egy csavargó semnirekellőt szép gyalogszerével a legközelebbi morodai csendőrsre kísérték, ahonnan a pancotai csendőrsre, onnan pedig őrsről őrsre kísérték, gyalogosan, úgy ahogy volt, meztelenségben Demeterkét. Ilyen középkori eszkortálás után novemberi hóban-fagyban, kilenc napi keserves kimszenvedés után totte meg a hatvan kilométeres utat az ineuai gyógypedagógia és az aradi törvényszék között Demeterke. Fagyott göröngyökön, farkastól lesett téli országuton, meztelen lábakkal talpalt végig, nyomában fegyveres, marcona csendőr haladt, akit még Demeterke vidított, mert — mint maga mondja — utközben dalolgatott, hogy el ne unják magukat.

A szegény kicsi gyermek visszakerül az ineuai intézetbe.

A „megtörő igazság” végrehajtója, Antonini törvényszéki bíró pedig a sok tárgyalástól fáradtan, délután két óraker vezettette maga elé Demeterkét, akit addig a hivatalnoki kar és az ügyvédek becéztek körül és akinek addigra már 60 leje gyűlt össze közadakozásból, nagyszerűen meg is ebédelt a könyörületrendelte pörköltből és ellenértékül vígan dalolgatott és megnyugodva ismételte el talán százszor is, hogy mi minden dolgok történnek az ineuai gyógypedagógiai intézetben, ahonnan télnél idején meztelenségben 60 kilométeres távolságra egy csenevész, beteg, 10 esztendősi gyermeket, aki nem tehet arról, hogy valami nincs rendben idegzetében, mert talán épen akkor született az életbe, amikor házuk felett halált ugattak az ellenséges ágyuk. De amikor mindezeket megtudta Antonini bíró, a szemét elhomályosította a könny, ő is lehajolt, ő is megsimogatta Maslovits Demeterke fejét, aztán az ölébe vette és azt mondta neki:

— Hátha már igazán nem loptál Dimitricule, akkor a bácsi nem tart itt téged, hanem visszaküld az intézetbe, de ne félj, ott már nem fognak téged többet bántani, de te azért viseld jól magad, majd kivizsgáljuk az ügyedet.

Demeterke kezet csókolt a bírónak, de nagyon szomorú lett, hogy vissza kell neki menni Ineuába, ahol igen furcsa dolgok történnek, mint mondotta, pedig Demeterke nem „bolond”, csak idegbeteg, de azért mégis embertelenség volt november közepén meztelenségben 9 napig eszkortáltatni gyalogszerrel és valamit mégis el lehet hinni az előadásából.

Pénzes Artúr.

A térdrefestett völegény.

Ó hölgyeim, megértő lélek vagyok s Önökkel való érzésben direkt szánakozom Kegyedéken, hogy mennyi vexaturával állanak szemben. Mert ugye: ahogy jött a rövid szoknya, jöttek a morálpredikációk és a rózsás női fülecskéknak volt mit hallgatni, „hogy a térd nem kiállítási tárgy”. Aztán ahogy felütötte fejét a bubí, nyomában száguldott a rengeteg vaddló-sóhá: hová lett a legszebb női ékesség? Aztán a dekoltázsok, a szemöldök-nyírás, a lilára „ruzsozás”, a starnod-divatok, a meztelen lábszár, mindegyik egy-egy fejezete a nagy-nagy harcnak, amelyben ő be hogy elítélték a szép nemet. (Igaz, hogy a szép nem eddig kenterben győzött, mint rendesen, de mégis — harc után).

De most már, ő sokszor megénekelt hölgyeim, engedjék meg, hogy tiltakozást jelentsek be én is a divatjuk ellen és a tulsó partról rikkolthassam el én is vándjaimat. Bocsássanak meg, hogy így egyszerre az éhmentáborba szegődöm s én, ki együttérzésemet proklamáltam eddig Önökkel, kijelentem: igenis ez már (t. i. az új mánia) tülhája ama bizonyos türelmi határainkat, amelyek eddig győzni engedték hóbortjaikat.

Ma egy párisi kis nőcske taposta az aradi flasztert. Atutazóban volt Aradon. A véletlen hozzá sodort. Kis tere-tere. Azaz ő sokat mondhatnám szüntelen beszélt. Én hallgattam. Mohó várakozással. Hogyisne, a kis nő legalább félévvel előre elvezetett a divatujdonságok titkaihoz. Ma már valamit unnak Párisban, hozzánk csak tavasszal fog bekocogni. Egy közülük: Beszélgetés közben, hogy szíveséget tegyen idegeimnek, fölcusszantja lábán, illetve térdén kis szoknya-holmiját, letüri fagyalt-színű selyemharisnyáját s előgömbölyödött — a térde.

Szép, rózsás, minden szabálynak megfelelő, helyes térdcske volt. S közepén lila kis vignetta-szerű valami. Egy férfi-fejet ábrázolt. Minden bizalmaskodásom kockára téve, udvariasan le akartam kapargálni a térdhez ragadt férfifejt. A férfi-portré azonban konok volt. Nem jött le. Ottmaradt. A kis hölgy nevetett és ezt vihogta el: „Na, ne csiklandozzon. Félősleges fáradság. Rá van festve.. Na, mit bámul?... Ez is divat!” Furcsa ábrázatot vághattam és azt mondhattam: „Rettenetes!” És azonnal iszonyu perspektívákat festettem magamnak az aradi térdkorzó pikturájáról. „Na és, ki ez az uriember?” — kérdeztem. Szendén felelte: „a völegényem!” Tessék: a térdrefestett völegény! És megkérdeztem a kicsikétől: „csak völegényt festenek térdkalácskájukra?” Ezt felelte: „Nem, lehet szeretőt is,

de én nekem csak völegényem van”. Szólt és völegényére leplet borított. Fölhuzta a harisnyáját...

Hát ez kérem a legujabb vívmány. Öríási, ugye? Hozzánk félév múltán fut be: tavasszal a festészet új faja indul tehát. Most tessék elképzelni a lehetőségeit az ujdonságnak: ezentul nem karikagyűrűt kell keresni a hölgyek manikürös kacsóján, hanem azt kell mon-

dani: „Drága, mutassa csak a térdcskéjét”. Vagy például, ezentul mennyire könnyebb eldönteni, hogy van-e Önagyságának babája? Mert föltételezem, hogy, ha tért hódít az új mánia, Önagysága, semhogy kimaradna a divatból, inkább, mindent kockára téve, megfogja látogatni valamely arcképfestőnk műtermét. Szép kis divat! És mi lesz, ha visszamegy a parti? (s. p.)

Ujabb zsidóverés a budapesti műegyetemen.

Az egyetemi ifjuság szervezkedik a numerus clausus módosító javaslat ellen. — Klebelsberg erélyesen akar rendet teremteni.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) Klebelsberg kultuszminiszter ma felkérte az egyetemnek vezetőit, hogy figyelmeztessék az ifjuságot, tartsa távol magát a numerus clausus körüli vitától, bizza az ügy elintézését a parlamentre. A figyelmeztetés azért történik, mert hírszerint az egyetemi ifjuság szervezkedik a javaslat ellen.

A műegyetemen ma újból verekedések voltak, amelyeknek folyamán eltávolították a

zsidókat. A többi egyetemen nem volt verekedés, mert a zsidók nem vettek részt az előadásokon. A műegyetemi hallgatók ma ülést tartottak, amelyen pontokban foglalták össze kívánságaikat a numerus clausus módosításával kapcsolatban. Az egyetemi zavargások ügyében a kultuszminiszter felhívta magához Szilly Kálmánt, a műegyetem rektorát és megállapodott vele abban, hogy a rendzavarók és verekedők ellen megindítják a fegyelmit és az ítéletig kitiltják őket az egyetemről.

Aradmegyei főbíró ünneplése.

Nyugalomba vonul a pecicai járás főszolgabírája. — Banket a távozó főszolgabíró tiszteletére.

(Arad, november 18.) Aradmegye egyik igen képzett, népszerű közigazgatási főtisztviselőjét ünnepejte ma a megyei tisztviselőkar. Fazekas Lajos pécskai főszolgabíró, aki az impériumváltozás óta áll járása élén, betöltötte 60-ik esztendejét és így a törvény értelmében nyugdíjba kell mennie. A főszolgabíró ma délelőtt megjelent Georgescu János prefektusnál, ahol benyújtotta nyugdíjazási kérelmét. A prefektus az összes aradmegyei főszolgabírák jelenlétében melegen méltatta Fazekas Lajos főszolgabírónak a megyei közigazgatásban szerzett érdemeit és sajnálkozásának adott kifejezést, hogy a jövőben nélkülöznie kell a kiváló, képzett tisztviselő munkásságát. Fazekas meghatottan válaszolt az üdvözlésre és köszönetét fejezte ki Georgescu prefektusnak jóakarataért.

Délben 12 órakor pedig a főszolgabírák bankettet adtak a távozó Fazekas tiszteletére. A banketten a következők jelentek meg: Georgescu János megyei prefektus, Suciú Traian santanai. Puticiú András ujaradi, Fier Jenő tornovai, dr. Petica Petrilla sebisi, Oanea Aurel ineui, dr. Bejan Romulus chisimeui, Pop Z. Simion siriai, dr. Cornea János radnai főszolgabírák. Todor Nicolae tb. főszolgabíró, Petrutiu Áron, dr. Moisea György és dr. Nichin János megyei főjegyzők, dr. Bradean Athanas megyei főorvos és dr. Petrutiu Iustin megyei főügyész, Bartos József megyei főmérnök, az államépítészeti hivatal főnöke, Stanca Emin főszámvevő, Olariu Demeter tanfelügyelő, Spatariu Valér megyei iskolaszéki elnök, Buda János prefektus titkár, Catana csendőrszázados és a saltó képviselői. A kedélyes hangulatu banketten Georgescu János prefektus mondotta az első felköszöntőt Fazekasra. A prefektus méltatta a nyugalomba vonuló főbíró elévülhetetlen érdemeit és bucsuszavai mély megilletődést keltettek. Fazekas meghatottan válaszolt a prefektusi bucsuzatára, míg Suciú Traian főszolgabíró mint jóbarát bucsuzott el Fazekas Lajostól, Petrutiu Áron főjegyző pedig a megyei tisztikar nevében köszöntötte fel. A sajtó nevében Mehedintianu bucuresti-i újságíró bucsuztatta a nyugalomba vonuló főszolgabírót.

A nyugalomba vonuló főszolgabíró utódja ügyében még nem történt döntés és addig, míg az új pécskai főszolgabírót nem nevezik ki, Fazekas Lajos vezetni tovább is hivatalát.

Apját keresi

az aradi börtön esetéje.

Érdekes feljelentés az aradi rendőrségen.

(Arad, november 17.) Az aradi rendőrség egyik emeleti szobájában egy pirostitóval erősen színezett arcú, csinos fiatal menyecske várakozik. Karján meleg kendőbe bugyolált, kövérképű embercsemétét tart, aki apró ujjaival cibálgatja a kendő rojtjait. Kis idő múlva sírásra görbül a csöppnyi száj; éhes a baba. Az anya ott a rideg, hivatalos szobában táplálja kicsinyét, majd tovább várakozik türelemmel. Végre valamelyik rendőrtisztnek eszébe jut megkérdezni, hogy mi járatban van.

— Igazságért jöttem, kérem szépen — mondja bátor hangon az asszony. — Ezt a szegény, kis árva virágszálat megtagadta a tulajdon édesapja. Azért jöttem, hogy tessék talán a szívéhez szólni annak az embernek, hátha a hivatalra jobban hallgat, mint énám.

Karján ringatva a már alvó csecsemőt, lépdél az íróasztal felé, ahol tintába mártott toll várja, hogy az asszony jegyzőkönyvbe diktálja történetét.

— Hát úgy esett kérem — kezdi el — hogy tavaly valami bolondság miatt elcsuktak az aradi börtönbe. Megvallom, én voltam a hibás. Utólag meg is bántam, hogy kiütöttem szomszédasszonyomnak fél szemét, de megbűnhődtem érte. Három hónapon keresztül ettem a börtön kenyereit és egyik porkoláb rám vetette a szemit. Nem volt csunya legény és én sem voltam fábul. Teccik tudni, rösteltem a dolgot, de szívesen beengedtem éjszakánként a fülkembe. Aztán letelt a büntetés, kiszabadultam. Majd jött ez a drága, kicsi fiam, akit elhoztam az édesapjához. De ez a rossz ember mindent letagad, azt állítja, hogy semmi köze sincs hozzám.

Most már félig sírva mondja el a továbbiakat, hogy nagy nyomorba jutott, szeretett volna a gyermek apjától segítséget kérni, aki megígérte, hogy majd elveszi feleségül, de nem váltja be ígéretét és egy banival se akar rajtuk segíteni, letagadja a saját gyereket. A rendőrségen jegyzőkönyvet vettek fel az aradi börtön volt lakójának megható történetéről, azonban a nyomozás nem kecsegtet sok reménnyel, mert az állítólagos apa tagad és tanuk hiányában bizonyítani nem lehet.

SÁMSON JAKAB

uri szabósága. :: Angol szövethülönlegességek nagy raktára.

Arad, Bulv. Regina Maria No. 9. I. em.

Tekintettel a nehéz gazdasági viszonyokra, úgy szövegekbe, mint munkabérekbe,

áraimat feltűnően leszállítottam.

Elsőrendű szabás, munka és hozzávalók.

VÉLEMÉNYEM SZERINT

Aradon, Romániában és az egész világon szinte naponta történnek olyan dolgok, amelyek külsőségükben fogva megérdemlik, hogy elgondolkozzék fölöttük az ember. No nem hosszan és komolyan, mert akkor nemg yőznénk eleget gondolkozni, hanem csak úgy röpké könnyedséggel, egy-két odavetett megjegyzés erejéig. Mivel pedig a tisztelt olvasó annyira el van foglalva mostanában a napi gondokkal, hogy igazán nem ér rá gondolkozni, helyette alulírott vállalkozik erre a kis önálló töprengésre.

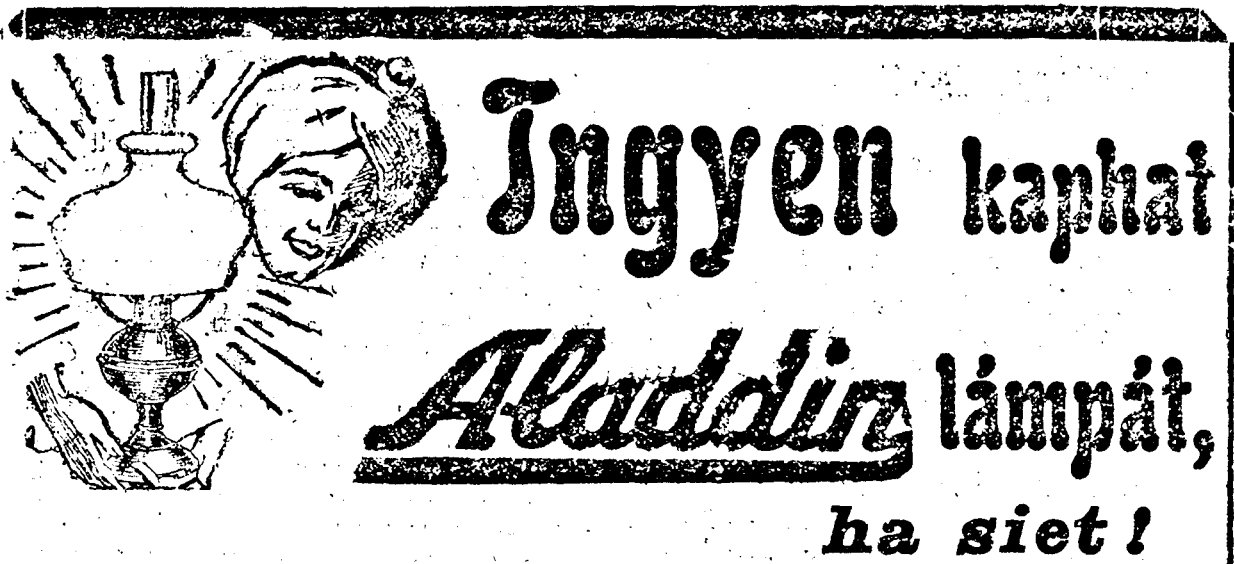
Itt van például ennek az Ardelean nevű volt városi tisztviselőnek az esete. A városházán rájöttek, hogy holmi kis egvényi pénzműveleteket hajtott végre, szörnyen felháborodtak és rendőrért száladtak. A szerencsétlen kishivatalnokot bezárták, de ugyúlszik mégsem lehet főbenjáró bűne, mert a rendőrségről kihallgatása után szabadlábra helyezték. Ma aztán levelet írt nekünk Ardelean, bocsánatot kér, hogy szerény, robotos hangyaember léte re egyáltalán a világon van, de ez raita kívül álló okokból történt, valamint ez a városházi csunya eset is, hiszen könyörgöm, nem feketünk valamennyien a kisvasút alá, koszt, kvártély és ruha okvetlen szükséges ahhoz, hogy létezhessünk (mert ugye ezt a „levést“ mégsem lehet életnek nevezni.) Tessék megkérdezni különben az ismerőseimet, milyen jóra való, szelíd, spórolós ember vagyok, igazán nem vádolhatnák azzal, hogy polgártársaimat megbotránkozatom pazarló életmódommal. Ennek dacára nem tudok kijönni a fizetésből. Talán még a polgármester ur sem tudja megélni ebből a fizetésből, pedig az igazán okos ember. Ráadásul még tavaly karácsony után két hónapig egy bani fizetést sem kaptunk, fizetéseketlené lettem, a házigazda, a fűszeres és a mosóné nem akartak moratoriumot adni, számláló-bizottság sem igen jelentkezett, hitellezőim viszont botránnyal fenyegetődtek. Tessék csak alaposan átgondolni ezt a helyzetet, csoda, hogy le nem ütöttem valakit az uccán, csak hogy némahez jussak... És akkor ideger, jómódu emberek pénzt nyomtak a markomba, hogy nekik nincs arra idejük, fizessem én be a kasszába, valamiféle csúcs-csup illetékekről volt szó. Én bizony zsebreavágtam a pénzeket, azaz inkább a hitellezőim zsebébe vágtam, mert lakni kell valahol (már csak a bejelentő hivatal miatt is) emi is kell, meztelenül sem lehet járni, mert az illetlen dolog volna. Hónapokig tartott ez az „üzelem“ és ez idő alatt mindössze tizenötezer lejtel pótoltam hiányzó fizetésemet. Ha lesz pénzem, visszafizetem a károsultaknak, akikről pontos kimutatást vezettem, mert rendszerető, lelkiismeretes hivatalnok vagyok. Kérem megnyugtanni „betéteseimet“, várjanak néhány évig, amíg valami zsirosabb hivatalba kerülök, mint a mostani volt. Akkor visszakapják pénzüket kamatostól...

Nem így írta meg a levelet az a bizonyos Ardelean, de én ezt olvastam ki belőle. Véleményem szerint nem szabad megbüntetni ezt a fiatalembert, mert abból senkinek sincs haszna, helyezték el inkább a Monitorul Oficialnál. Hátha vezérigazgató lesz belőle... (g. s.)

Felmentették

a Rotor-gyár igazgatóját.

Az aradi törvényszék Hargot-tanácsa ma hirdette ki a törvényszék ítéletét a váltóhamisítással vádolt Hajdu Lajos pancotai börgyári igazgató bünperében. Mint már megírtuk, Hajdu, a pancotai Rotor-börgyár igazgatóját, a vállalat egyik beltágja, Örs Rezső pancotai gyógszerész jelentette fel és az ügyben az elmúlt pénteken tartották meg a főtárgyalást, akkor azonban nem került sor ítélethozatalra, mert a bírák között megoszlott a vélemény az ügy elbírálását illetőleg. A mai folytatólagos főtárgyaláson újlag megállapítást nyert, hogy a váltóhamisításokból senkít semmi károsodás nem ért s ezért a törvényszék Hajdu Lajost az ellene emelt vád és következményei alól felmentette. Az ítéletben az ügyész és a magánvádoló is megnyugodott.

Ingyen kaphat

Aladdin lámpát,

ha siet!

ENNEK ÉRDEKÉBEN:

I. ismernie kell annak előnyeit:

- 1) hófehér nyolcvan gyertyafénnyel világít,
- 2) petroleum fogyasztása 40 bani óránként,
- 3) füst, zaj, szag és korom nélkül ég,
- 4) levegőprézelés, előmelegítés nélkül működik,
- 5) szavatoltan tűz- és robbanásmentes.

II. az alanti szelvényt kitöltve sürgősen hozzánk be kell küldenie:

ITT LEVÁGANDÓ!

Román Aladdin Kereskedelmi R. T. Timisoara,

Str. Gen. Joffre 7

Alulírott is ingyen óhajt egy Aladdin lámpa birtokába jutni.

Név: _____ Cím: _____

Foglalkozás: _____ Ucca: _____

6256

A kötvényhamisítás a magyar parlament előtt.

A francia bíróság vegyen példát a frankhamisítókkal szemben elfoglalt magyar álláspontól. — A pénzügyminiszter válasza Gaál Jenő interpellációjára.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától.) A képviselőház mai ülésén Klébelsberg beteriesztette a numerus clausus módosításáról szóló javaslatot, amelyet a bizottságnak adtak ki. Ennek megtörténte után Gaál Jenő a kötvényhamisítás ügyében szólalt fel. Leszógezte, hogy Trianon óta nagy erőfeszítéseket kell az országnak kifejtene a gazdasági talpraállás érdekében. E gazdasági merényletért és következményeiért a magyar állam nem felelős és büntetőjogilag nem engedhető meg, hogy a magyar kötvénytulajdonosok akár egy fillérnyi kárt is szenvedjenek. A kormány ebben a kérdésben tanusítandó erélyes fellépésénél pártkülönség nélkül az egész nemzetet találja a háta mögött. Követeli annak kiderítését, ki által történt a hamisítás és miért éper a magyar kötvényeknél dolgoztak felületesen. Ezután ismerteti a kötvények ügyében kötött szerződéseket, majd utalt arra, hogy másfél évvel ezelőtt a francia gazdasági érdek megóvására a magyarok is törvényes eljárást tettek folyamatba. Példát lehet venni arról az igazságszolgáltatásról, amelyet a magyar bíróság tett: a vádlottak még ma is börtönben vannak. Hasonló erélyes megtorlást várnak a franciáktól a magyarok is, személyi válogatás nélkül. Ezután ismerteti, hogy milyen nostoha elbánásban részesült a magyar állam a Caisse Commune részéről. Soha magyar nem volt az ellenőrző bizottságban, amikor ezeket a visszaéléseket elkövették, a magyarokat akkor is egy másik nemzet ellenőrző közege képviselte.

Kéri, hogy találjon módot a kormány ar-

ra, hogy megvédje az ország gazdasági függetlenségét. A tényállást a helyszíni vizsgálatból meg lehet majd tudni és ha már mindent tudnak, álljanak a nagyhatalmak elé és követeljék, hogy ha volt hatalmuk letiporni a magyarokat, érezzék kötelességüknek gazdaságilag talpraállítani. A hamisítók egyes címleteknél azt is mondták, hogy Luxemburgból való címletek. Milyen ellenőrzés lehetett a banknál, ha elhitték, hogy Luxemburnak ennyi címlete van. Erélyes intézkedésre szólítja fel a kormányt.

A pénzügyminiszter válaszában kitért arra, hogy a kormányt semmi felelősség, semmiféle mulasztásért nem terheli. A kötvényeket szabályszerűen átadták a jóvátételi bizottságnak, a lebélyegzett kötvényeket pedig a tulajdonosnál hagyta addig, míg a jóvátételi bizottság nem kérte. A kötvényeket addig azért nem válthatták be, mert a békeszerződés szerint ez csak három év múlva történhetik meg. Nem tételezheti fel, hogy a Caisse Commune nem gyakorolt megfelelő ellenőrzést, itt büncselekményről van szó és be kell várni a vizsgálat eredményét. Nincs ok feltételezni, hogy a francia hatóságok nem pártatlanul és objektíven fogják eljárni. Az igazság Magyarországon oldalon van és az országot nem érheti kár az ügyben.

— Elhalasztják a kisantant Idei konferenciáját. Bécsből jelentik: Pénzügyi körökben az a hír tartja magát, hogy az utódállamoknak november 26—28-ra Párisba kitűzött konferenciáját Románia és Jugoszlávia kérelmére elhalasztják.

H I R E K.

Vöröskereszt-nap Aradon.

Uccal gyűjtés a szegény, fázó gyermekek részére — Arad urli hölgyei végezték a gyűjtés neimes munkáját.

(Arad, november 18.) Ma délelőtt, de különösen délben, amikor népesebb volt a korzó, ambiciózus és bizonyos mértékben kellemes rohamnak voltak kitéve a sétáló csoportok férfitagjai. Csinos, ezuttal főleg a hidegtől pirosított arcú urileányok rendezték ellenük a sturmot vésztlőslőan lengetve és csörgetve félelmetes fegyverüket a — gyűjtőperselyt... Az aradi Vöröskereszt gyűjtőnapot tartott ma.

A korzón sétáló urak — illetve nők is — csakhamar mint érdemrendet viselték büszkén a rohamozások eredményét: a Vöröskereszt jelvényét, amelyet bizonyos összegek leadása ellenében, gyakorlott kezesek, hogy ne mondjuk: kacsók tüzték fel szakavatott gyorsasággal a kabátokra és bundákra, direkt ez alkalomra rezervált hámosoly kíséretében. Azután siettek is a pergő-nyelvű szoknás katonák tovább, újabb hódiásokra.

— Tessék kérem adakozni a Vöröskereszt javára — hangzott fel itt is, ott is a harci jelszó — és a megrohmozottak több-kevesebb nyögés és sóhajtás közepette gonbolóztak ki, hogy elővegyék tárcájukat. Gyűltek szépen a husz- és százezesek, sőt néha ötszázezesek is, amikből majd ruhát vesz az egyesület a fázó, szegény gyermekeknek.

Három sátor is volt felállítva. Az első a Bul. Maria és a Horia-ucca sarkán. Itt báró Pop Hortensia, Paunescu Lucy ezredesné, Műz Mártonné, Balázs Jánosné, dr. Sztankovits Istvánné, Balázs Magda, Demeter Baba, és Barzu Letitia szorgoskodtak, hogy minél eredményesebb legyen a gyűjtés. Paunescu ezredesné, mint az egy törzstiszt feleségéhez illik, bámulatatos taktikai és stratégiai érzékkel vezette újabb, meg újabb rohamra csapatait.

— Hopp, — vezényelt — itt jön két bankdirektor — gverünk leányok.

Ő maga haladt a perselyes front élén és az ő kedvességének igazán nem lehetett ellentállni.

A középső sátorban, a minoriták előtt, dr. Botis Tivadarné, dr. Antal Zsigmondné, Budisteanu Eleonora, Cosma Cornelia és Perian Ersilia szolgálták a jótékonyágot. Dr. Botis Tivadarné nem vette tekintetbe a hideget, sem a fáradságot, buzdított, kért, gyűjtött, intézkedett csodálatraméltó energiával. A Forray-ucca sarkán volt a harmadik sátor, ahol Demeter Olga tanárnő vezetésével egy csomó iskolásleány gyűjtött a Vöröskereszt részére.

Holnap délután a Kulturpalotában lévő román kaszinóban táncos teadélután lesz, amelynek jövedelmét ugyancsak a Vöröskereszt javára fordítják. A táncos teának, amely 6 órakor kezdődik, báró Popné, dr. Botisné és Paunescuné a rendezői. (f. e.)

— Mária királyné Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: Mária királyné és Ilona hercegnő hétfőn visszaérkeznek a fővárosba.

— Rekvium Constantinescu Sándorért. Bucurestiből jelentik: Ma délelőtt 11 órakor az Anzei templomban rekvium volt Constantinescu Alexandru emlékére. A gyászistentiszteleten megjelent Bratianu Ionel vezetésével az egész kormány, számos képviselő, a francia követ és a földmivelségi minisztérium tisztviselői. Az egyházi szertartás után Nistor a kormány, Ciprianu a földmivelségi minisztérium nevében méltatták az elhunyt érdemét, majd Botez szenátor a bacau-i párt-szervezet kegyeletét róta le.

— A Bucuresti-i sajtó a régenstanácsnál tiltakozik a cenzura ellen. Bucurestiből jelentik: Az újságírók tegnap este együttesen megbeszélést folytattak a lapok igazgatóival. Elhatározták, hogy a sajtószervezetek elnökeiből, továbbá az Argus, a Dimineata és a Cuvantul igazgatóiból álló küldöttség jelenik meg a régenstanács előtt és bejelenti tiltakozását a cenzura ellen, kérve annak azonnali megszüntetését.

— AZ EROTIKA CSODÁJA, az Asszonyvásár. Ma mutatja be az Apolló mozgószínház, csak 16 éven felüliek nézhetik meg.

Eltűnt egy tizenöt éves aradi urileány.

Két nap óta nyomaveszett egy feltűnően szép kisleánynak, aki apáca szeretne lenni.

(Arad, november 7.) Egy aradi uricsalád tagjai és ismerősei tegnap óta kétségbeesetten kutatnak a család egyik tizenötéves leánya, K. Berta után, aki tegnap reggel eltávozott szüleitől lakásáról és azóta nyoma veszett. Az eltűnés rejtélyes körülmények között történt. K. Berta feltűnő szépségű urileány, aki egy aradi varrodában dolgozik. Mint minden reggel, tegnap is nyolc óra előtt néhány perccel távozott hazulról, hogy szorításra hiába várták haza, sőt sem az éjszaka, sem pedig ma egész nap nem jelentkezett. Eltávazása előtt senkinek sem tett említést arról, hogy valami terve volna, épen ezért a családot a leginkább kétségek gyötrik, mert azt hiszik, hogy valami szerencsétlenség történt a leánnyal. Az egész nap tartó kutatásnak nem volt semmi eredménye. Csupán annyit sikerült megtudniok, hogy tegnap az eltűnt leány felé sem nézett a varrodá-

nak és délelőtt ketten is látták, amint a főtéren idegesen végig sietett.

K. Berta korához képest fejlett szellemi képességű, komoly leány, aki nincsen esztendőig zárdában nevelkedett és gyakran emlegette családjának, hogy apáca szeretne lenni. Szeretett filozofálni és többször tett említést az öngyilkosságról, de családja és mindazok, akik ismerik és akik az utóbbi időben beszélgettek vele, kizártnak tartják, hogy öngyilkosságot követett volna el. Erre semmi oka nem volt, szülei meglehetősen jómódban élnek és igyekeztek a leány minden kívánságát teljesíteni. A család abban reménykedik, hogy K. Berta, aki erősen romantikus természetű, valami ártatlan kalandba keveredett, vagy pedig valamelyik rokonához utazott, hogy annak segítségével keresztül vigye régi vágyát és sikerül egy zárdába bejutnia.

— Megjavítják Aradmegye utait. Ma délelőtt főszolgabírói értekezlet volt az aradi prefekturán. Georgescu János prefektus elnöksége alatt. Az értekezleten a meglehetősen rossz karban lévő megyei és községi utak megjavításáról tanácskoztak. Megállapodtak abban, hogy a községi utak javítására az egyes községek nagyobb összeget vesznek fel jövő évi költségvetésükbe, míg a megye is gondoskodik utjai kijavításáról. A megye által bérben birt csucsi kőbánya már kiszállította a köveket az egyes utakhoz és így hamarosan megkezdhetik a javításokat.

— Vörhenyjárvány Zádorlakon. Ma jelentést tettek dr. Bradean Athanáz megyei főorvosnak, hogy Zádorlak községben erős vörhenyjárvány pusztult. Az utóbbi három nap alatt 18 megbetegedés történt. A főorvos rendelkezést adott ki arra vonatkozólag, hogy a község iskoláját és óvodáját bezárják a járvány megszűnéséig.

— Az aradi autótaxik maximálása. Ma délelőttre tüzték ki az aradi autótaxik maximálását. A mai ülésen megjelent Schapira, az aradi Astra-gyár igazgatója és Kaufmann Kamil gépüzemigazgató is, akiket mint szakértőket hívták meg. Hosszas vita után megállapodtak abban, hogy elsősorban próbautat kell végezni és az ut alkalommal megfigyelni, hogyan működik a taxaméter és azután lehet csak dönteni a maximális ár ügyében. A próbaut a jövő hét elején lesz és azután állapítják meg a maximális árat.

L. B. O. harisnyák KELL és KRAUSZ-nál Arad.

— A Kuria felmentette Zichy Rafael grófot. Budapestről jelentik: Rendkívül érdekes ítéletet hozott ma a Kuria. Ismeretes, hogy a törvényszék elítélte Zichy Rafael grófot botányos családi ügyében hamis tanúzásra való rábírásért másfél évi börtönre. A Kuria ma tárgyalta az ügyet és Zichy grófot felmentette a vád alól, csupán rágalmazásért ítélte el 14 napra fogságra.

— Résztes magyar pilóta Oceanrepülésre készül. Dessauból jelentik: Résztes, a Junker-cég magyar pilótája megérkezett az Azor-szigetekre, ahonnan az otlevő 1230. számú repülőgépet Amerikába vezet. Az indulás ideje még bizonytalan.

— CSAK 16 ÉVEN FELÜLIEK nézhetik meg az Asszonyvásár című filmszenzációt. Ma mutatja be az Apolló mozgószínház.

— Rendszeres repülőjáratok Európa és Amerika között. Newyorkból jelentik: Ólasi vállalat alakult Newyork államban, nagy alapítókéval. A vállalat rendszeres repülőjáratot akar bevezetni és ecéliből öt uszó szigetet horgonyoz le a tengerben. A szigetek legnagyobbikát már készítik Pittsburg egyik hajógyárában.

— A vörös csapatok elfoglalták Kanton. Londonból jelentik: Kantonban újabb forradalom tört ki. A város a vörös csapatok birtokába került és egy három tagú bizottságot neveztek ki a város ügyeinek intézésére. A Times szerint a város elfoglalása a szélső kommunizták győzelmét jelenti.

— Meghalt a marokkói szultán. Párisból jelentik: Mulei Jussuf, Marokkó szultánja tegnap meghalt fezi kastélyában. Utóda még nem ismeretes, mivel csak az ulémák tanácsa dönthet ebben a kérdésben. A szultán halálának oka szívizélhűdés volt. Az ország valamennyi városában hivatalos gyászt rendeltek el. Mulei Jussuf rokonszenves volt a francia politikusok előtt, mert hűséges, megbízható szövetségstársat talált benne Franciaország.

— Kereskedelmi és Ipari Kiállítás az aradi Kulturpalota területén. Asociația Cercurilor de Gospodine, Ofelsége Mária királynő tiszteletbeli elnöksége alatt alakult, amely kiterjed mindennemű hasznos dolgokra és sok fáradság után, körülbelül 70 intézetet létesített (csecsemő-otthon, óvoda, különböző jótékony célú műhelyeket, stb.) November 20-án az egyesület báró Pop Hortensia és Sofia Filotti védnöksége alatt kiállítást rendez az aradi Kulturpalotában. Aki ismeri az intézet számtalan kiállítását, az visszaemlékszik a kiállított tárgyak értékére és árára. Egy külön osztály lesz felállítva a Romániában szövött és elkészített selymek, valamint az Egyesület központjának, Musceinek selyemhernyó-gubó tenyésztése és selyemszövőése részére. Mivelhogy az egyesületnek több fiókja van az országban, különböző varrottásokat fognak kiállítani: szőnyegeket, párnákat, kézimunkákat, stb.

— Gyermekekron-tó Iskolai igazgató. Belgrádból jelentik: Dobrovics Mihály, a zombori polgári iskola volt igazgatóját gyermekekron-tóért a törvényszék ma 12 évi súlyos fegyházra ítélte.

— Az Iparos Ottinon mai műsoros estélyén a következők szerepelnek: Fülöp Frigyesné, Geppert Mancsi, Gerber Olga, Mihály Stefi, Pollák nővérek és Szeibolt Ilus unokák, továbbá Bodnár József, Deppold János, Draskovits Kálmán, Fülöp Frigyes, König Mihály és Rudas Ali.

Az aradi CENTRÁL bárban

szenzációs új műsor az újjannan szerződött tagok fellépésével. :: Műsor után parkett-tánc a n. é. közönség részére.

Mindennap reggelig nyitva.

Tulajdonos: WENBERGER LAJOS

— Az aradi nyugdíjas-egylet felhívása. Az aradi nyugdíjas-egyesület vezetősége értesíti az egyesület választmányának tagjait, hogy november 20-án, vasárnap, délelőtt 10 órakor, az egyesület helyiségében választmányi ülést tart, amelyen a november 27-én tartandó országos nyugdíjas-kongresszus tárgysorozatát beszél meg és ezért kéri a tagok pontos megjelenését. A vezetőség nevében: Went Manó ügyv. elnök.

— A NÉMET FILMIPAR CSODÁJA az Asszonyvásár, mellet ma mutat be az Apolló mozgószínház. Csak 16 éven felüliek nézhetik meg.

Izlése és gondossága alapján

DOHNÁNYINAK
kellene megszabnia az egész világ zongorázói számára a különféle stílusokat.

— Az idei tél első áldozata. Budapestről jelentik: Az idei tél első áldozata Farkas Rózi 22 éves leány, aki a budai hegyekben ródilizott és nekikormányzott egy fának. Koponyatörést szenvedett.

— Véndiákok lapja. Aradon csak kevés ember ismeri a „Véndiákok Lapja“ című cluji társadalmi, szépirodalmi képes folyóiratot, amely már három esztendeje dolgozik törlhetetlenül a magyar kultúra érdekében. A lapban Erdély legkiválóbb pedagógusainak, íróinak és költőinek nevét látjuk, azonkívül pedig teret engednek az ifjú író-nemzedéknek is, akik letéteményesei a jövő generáció vezetésére hivatottaknak. Az egyes cikkek az erdélyi magyar levegőnek patinás tisztaságát és egészséges gondolatait tükrözik vissza. A folyóirat programja: a vendiák-kultusz ápolása és erős, becsületos munka Alma Matereink megmentése érdekében. Ezenkívül pedig a magyar szó és magyar tradíciók ébrentartását célozza, amivel nagy szolgálatot tesz a magyar kultúrának. A lapot most Aradon is be akarják vezetni és bizonyos, hogy Arad magyar társadalmának minden tagja igyekezni fog, hogy részt vegyen annak a fontos misszióknak terheiben, amelyet a „Véndiákok Lapja“ végez. Ezzel, amellett, hogy a magyar kultúra ügyének nagy szolgálatot tesz, olcsó, jólszerkesztett, nivós és szép illusztrációkkal diszitett folyóiratot kap a lap előfizetője, aki egyben a jövő magyar nemzedék érdekét is szolgálja. Bizonyos tehát, hogy rövidesen közismert lesz Aradon a „Véndiákok Lapja“ a magyar társadalom körében, amely hamarosan meg fogja kedvelni ezt a nivós folyóiratot. A szerkesztőség és kiadóhivatal kívánatra ingyen mutatványt küld. Címe: Cluj-Kolozsvár, Calea Motilor (Monostori-ut) 87—89.

— Esküvő a halálos ágyon. Sopronból jelentik: Tragikus esküvő folyt le tegnap délután a soproni Erzsébet-kórház egyik 101. kórtermében. Horváth Anna 19 éves hegykövi árvaleány feküdt itt súlyos tüdőbajban s az orvosok már feladtak minden reményt. Ekkor a leány megkérte az egyik ápolónővért, hogy még mielőtt meghalna, szeretne megesküdni azzal a falujabeli legénnyel, aki hozzá mindig jó volt. Teljesítették kívánságát s tegnap délre meg is érkezett a vőlegény. Hartmann István hegykövi péksegéd, a kórház lelkésze pedig ott a rideg kórteremben adta össze a halottas ágy előtt térdeplő vőlegényt a halál kapujában álló menyasszonyával. Mindenki meg volt rendülve a kórteremben, csak a haldokló ajkán fakadt enyhe mosoly. A szertartás után elvesztette eszméletét s csak annyit mondott még csendes nyöszörögve, hogy „édes szívem, az otthoni temetőben temess el...“ Ezután lehunyta szemét s a pap még az esküvői ornátusban adta fel rá az utolsó kenetet. A fiatal férj nyomban intézkedett fiatal mátkája utolsó kívánságának teljesítése iránt.

Hegedű-zongora-iskolák és gyakorl. Kerpelnél.

— A Dohnányi-hangversenyre előjegyzett jegyeket kérjük legkésőbb szombat estig kiváltani Sándor F. könyvkereskedésében, mert azok az óriási érdeklődésre való tekintettel tovább nem tarthatók fent.

— Missis Maud, a kiváló gondolatolvasónő a Bulv. Regele Ferdinand (Boros Beni-tér) 31. szám alatt fogad egész nap. Már a belépésnél néven szólítja önt. Fogad egész nap.

— A Szociális Misszió nov. 20-án, vasárnap d. u. fél 5 órakor gyűlést tart a városháza nagytermében. Előadó: dr. Wild Endre Párisról, szavaló Bossányi Edit. A tagokat és érdeklődőket ezuton is meghívja Vásárheji Janka, elnök.

— Kenderessy József fogműtermét Str. Romanului 12. (Zrinyi-u.) helyezte át.

— Ujságpapírt, régi kopirkönyvet vesz Kerpel.

— Kereskedők, iparosok siessenek bejelenteni csatlakozásukat még ma a most szervezés alatt álló amerikai Amitié-rendszerhez. Jelentkezéseket elfogad Sándor Ferenc könyvkereskedés, (Telefon 5—11.)

Megengedték a táncot Aradon.

Az aradi rendőrprefektúra engedélyével megint táncolhat a bárók és kávéházak közönsége.

(Arad, november 18.) Minden politikai szenzációnál jobban érdeklő Aradváros közönségének nagy rétegét az hiradás, amely itt következik:

Mint már annyiszor megirtuk, Románia minden városában felfüggesztették a két esztendővel azelőtt hozott rendeletet, amely szerint a nyilvános helyeken való táncolásért horribilis illetéket kell fizetnie a helyiség tulajdonosának. A rendelet hatályon kívül való helyezéséről szóló értesítés minden városba megérkezett már hónapokkal ezelőtt, csak Aradra nem. A számtalan írásban beadott reklamációk, sürgetések és memorandumok után, Filotti Zamfir Aradváros rendőrprefektusa személyesen utazott a fővárosba, hogy többek között a táncrendelet felfüggesztésének sokat vitatott problémáját is tisztázza. A prefektus

eljárt az illetékes miniszteriumokban, ahol aztán nemcsak megnyugtató, hanem egyenes meghatalmazást kapott a tánc korlátozásának megszüntetésére.

A mai napon már az aradi Központi Szálló bárjában felfüggesztette a rendőrprefektúra a tánctilalmat, tehát máttól kezdve a bár parkettje a közönség rendelkezésére áll, ahol zárórág táncolhatnak illetékmentesen. A többi nyilvános helyekre, kávéházakra vonatkozólag, a rendőrprefektúra közli, hogy minden egyes alkalommal külön-külön kell engedélyt kérniök a helyiség tulajdonosainak arra, hogy a helyiségben táncolhassanak a vendégek. A rendőrség pedig minden esetben akadály nélkül megadja az engedélyt az esti kávéházi táncokra. Ezek az esti kávéházi táncok, természetesen nem esnek semmiféle illeték alá.

Visszaélések

a timisoarai városi temetkezési vállalatnál

A vizsgálat súlyosan terhelő adatokat állapított meg az ügykezelés körül.

(Az Aradi Közlöny tudósítójától.) Annak idején részletesen írtunk azokról a vádokról, amelyek a timisoarai (temesvári) városi temetkezési vállalat volt vezetője, Sebes Béla ellen hangzóttak el. Safirescu timisoarai vizsgálóbíró intézkedésére két esküt tett könyvszakértő vizsgálta meg a városi temetkezési vállalat multbeli üzletvezetését és a könyvszakértői vizsgálat értesülésünk szerint szenzációs eredményre vezetett. A könyvszakértők ugyanis, akik három hónap óta dolgoznak, azt jelentik, egész tömegét állapították meg a sikkasztásnak és a tipikus hüjien kezelésnek. A hűtlenül eltulajdonított összeg szerintük több millióra rug. A könyvszakértők jelentése szerint a temetkezési vállalat rendszeresen folytatta azt a visszaélést, hogy a temetkezésért tényleg fizetett összegnél sokkal kevesebbet, néha csak ennek a felét, könyvelte el. Így például Mocioni fővadászmester nagybátyjának vidéki temetéséért a család 70 000 lej fizetett, de a temetkezési vállalat könyveiben csak 35.000 lej van elkönyvelve. Néhai San Marco hercegnő temetése is sokkal kisebb összegben szerepel a könyvekben, mint a mennyit a temetésért tényleg fizettek.

A könyvszakértők nem röstelték a fáradságot és személyesen utaztak el Aradra és Nagyváradra, hogy hiteles felvilágosításokat kaphassanak azoktól a cégektől, melyekkel a városi temetkezési vállalat összeköttetésben állott. Ily módon megállapították például, hogy a Nagyváradon 12.000 leért vásárolt autógumi vételára 24.000 lejjel szerepelt az üzleti könyvekben. A vizsgálat kiterjed azokra a kifizetésekre is, melyeket Sebes Béla sógorának, Maus műhelyvezetőnek eszközölt, aki a városi asztalosműhely élén áll. Sebes koporsókészítés és festés címén havonta nagyobb összegeket utalt ki sógora kezéhez. A könyvszakértők sok javítást is találtak az üzleti könyvekben.

A vizsgálat még nem fejeződött be és a vádiratot sem fogalmazta meg az ügyész, de mindenesetre bizonyos, hogy a per nagyon érdekes eseménye lesz az igazságszolgáltatásnak.

Rádió-műsor.

Szombat, november 19. Wien—Grác. 11. Délelőtti zene. 16.15. Délutáni hangverseny. 20.05. Bécsi est. — Berlin. 16.30. Délutáni hangverseny. 19.30. Operaelőadás. — Breslau. 16.30. Szórakoztató hangverseny. 20.10. Vidám zenél est, utána tánczene. — Frankfurt a. M. 16.30. Franz Schubert emlékhangverseny. 20.15. Tarka-est. Utána hangverseny. — Leipzig. 20.15. Kamarazene. 21.15. Wilhelm Hauff-emlékünne. 22.30. Szórakoztató zene. — Milano. 17. Szórakoztató zene. 17.50. Gyermekkarének. 21. G. Verdi: „Ernani“ c. operájának közvetítése. 23. Jazz-band. — München. 16. A házizenekar hangversenye. 17.35. Citerahangverseny. 20. A házizenekar hangversenye. 22.50. Tánczene. — Nápoly. 17.30.

Carla Spinelli (szoprán) hangversenye. 21. Könyvű zene. — Pozsony. 18. Gramofonhangverseny. 19.30. Operaelőadás-átvitel a tót nemzeti színházból. „Rigoletto“. Verdi. — Prága. 19. Operaelőadás a Studióból. 22.25. Hangverseny. — Róma. 17.15. Kamarazene. — Stuttgart. 15. Szórakoztató zene. 21.15. Kabaré. 23. Tánczene. — Budapest. 9.30. 12. és 15. Hírek, közgazdaság. 17.15. Az Operaház tagjaiból alakult kamarazenekar hangversenye. 20. Mezei virágok az európai dalköltészetben. 22. A Britannia-nagyszállóból Pertis Jenő és cigányzenekarának hangversenye.

Házasság — rádió útján.

Leánykérés a levegő szárnyain. A grönlandi időjós és a távirókisasszony légi szerelme.

(Az Aradi Közlöny kopenhágai levelezőjétől.) Kopenhágában ma kötötték meg az első házasságot, amelyet a rádió hozott össze. Grönland egyik időjelző állomásának a tornyában hónapok óta Johann Sette r távirósz teljesített szolgálatot. A huszonöt éves fiatalember rettentően unta magát az elhagyatott helyen. Csak havat, jeget és felhőket látott maga körül. A foglalkozása abban merült ki, hogy naponta négyszer le kellett adnia a rádión a szél erősségét, a barométer állását és a lehulló hó mennyiségét. Ez az egyhangú munka roppant elbágyasztotta.

Egy éjszaka, amikor nem tudta mit műveljen, az időjárás jelentés után a következőket kopogta le a rádiókészüléken:

— Egy fiatalember, akinek nincsen nőismeretsége, ezuton szeretne megismerkedni egy olyan fiatal leánnyal, akinek lehetőleg szőke a haja, kék a szeme, házias s nincsenek nagy igényei. Kölcsönös tetszés esetén feltétlenül házasság következik.

A véletlen úgy akarta, hogy ezt a rádiótelegramot felfogja az „Espers“ nevű dán hajó rádiókészüléke. Ez a hajó a norvég partokon uszott, a rádiókészüléknél Sophie Helmbach távirókisasszony ült. A kisasszony fülig pirult, amikor felolvasta az üzenetet. Néhány pillanatnyi gondolkodás után rádióján leadta a következő választ:

— Sophie Helmbach vagyok, az „Espers“ nevű hajón teljesítek szolgálatot, a hajam szőke, a szemem kék s imádom a csendes családi tüzhelyet.

Az atmoszférikus viszonyok úgy akarták, hogy a grönlandi időjárásjelző-állomáson sikerült felfogni a választ s ezzel megtörtént az első lépés ahhoz az ismeretséghez, amely néhány hónap múlva Kopenhágában folytatódott és most végül házassággal végződött.

Mulatság.

— AMTE-bál november 26-án a „Vadászkürt“ éttermében. Személyjegy 60 lej, családijegy 150 lej. Akik tévedésből meghívót nem kaptak, átvehetik Moidt Emil üzletében.

Hogyan történik a ház- és földadóbevallás Aradon.

Megérkezett a miniszteri végrehajtási utasítás az aradi pénzügyigazgatóságához. — Az aradmegyei adóketőbizottságok további programja.

(Arad, november 18.) A december 10-én kezdődő ház- és földadó kivetésekkel kapcsolatban az adóbevallás módjára vonatkozólag ma megérkezett az aradi pénzügyigazgatósághoz a pénzügyminisztérium részletes utasítása, amelyet az érdekeltek tájékoztatására az alábbiakban teljes egészében közlünk:

Az egyenes adók egyenlítéséről és a globális adók létesítéséről szóló törvény 87., 9. és 10. szakaszának rendelkezéseivel összhangban, a Monitorul Oficial-ban 1927. november 15-én megjelent rendelet megállapította, hogy a ház- és földadó jövedelméről szóló vallomások benyújtási ideje 20 nap, amely terminus november 15-én kezdődik és december 5-én végződik. A községi kollektív bevallások terminusa szintén november 15-én kezdődik és december 7-ig tart. Az összes jövedelmi fajták bevallása hivatalos formuláron történik, amelyek minden tőzsdében, valamint a pénzügyigazgatóságon kaphatók. Az alább vázolt módon kitöltendő formulárakat aztán a megszabott idő alatt az illetékes adóhivatalhoz kell benyújtani iktatás végett. Az iktatószámot a fél megkapja s ez bizonyításul szolgál arra, hogy bevallási kötelezettségének eleget tett. A formulárak egyébként a következők:

1. Kollektív deklarációk föld- és épületbirtokok részére. Ezeket a deklarációkat az első számú formulárén csinálja a primár, aki a község összes adózó feleitől felveszi a bevallásokat, melyeket aláírt. A primárokat e munkában az adóágensek is támogatni fogják, hogy a deklarációk idején kerülhessenek az adóhivatalba. Ha egy városban a lakosok többsége földműves és a művelt területek nagyobb része a városban van, akkor itt is kollektív deklarációk készülnek. Azok az adózók, akik a községen kívül laknak, irásban is benyújthatják vallomásukat. Akik pedig külön deklarációt akarnak tenni, ezt megtehetik az alább említendő 3-as számú formulárén, amelyet saját felelősségükre kell az adóhivatalhoz benyújtaniok.

2. Egyéni vallomások föld- és városi épületjövödelmekre. Ezeket a vallomásokat minden birtokos a birtokrészek felsorolásával a 3-as számú formulárén csinálja és ahhoz az adóhivatalhoz nyújtja be, amelyhez tulajdona tartozik. A formuláré összes rovatait az előírásokhoz hiven kell kitölteni. Azt a jövedelmet kell bevallani, melyet az ingatlan az adóvalomlás idején gyümölcsöz. Be kell vallani még a felmentett ingatlanokat is, mert ezeknek a jövedelme beleszámít az adózó globális jövedelmébe.

Hogyha az adózó a bevallást olyan földbirtokok részére teszi, amelyek az első számú formulárén nem említették, akkor egyetlen deklarációban mindazt a tulajdont bevallhatja, melyek ugyanazon a községben vannak, hogy így a község többi birtokaival együtt bíraltassanak el. Több városi tulajdon egyetlen deklarációban csak akkor vallható be, ha azok ugyanazon uccaszám alatt vannak és egy csoportot képeznek, vagy pedig ha több szám van, azok egymásután következnek. Ha ugyanazon tulajdonos tulajdonai távolosnak egymástól, akkor külön deklarációt kell csinálni. Erdélyben úgy az egyéni, mint a kollektív deklarációkat a községi és kerületi jegyzőknek is át lehet adni, akik az adóketítés kezdetekor azokat a bizottsághoz juttatják.

3. A bevallást maga az adózó fél csinálja, kiskorúaknál a jövedelem kezelője. A bevallást az adózó fél, vagy képviselője, vagy meghatalmazott helyettese írja alá. Ha az adózó analfabéta, vagy nincs abban a helyzetben, hogy a deklarációt kitölthesse, akkor vallomását szóban is megteheti az adóhivatalban vagy a község házában, irástudó tanu jelenlétében.

4. Aki nem tesz deklarációt, vagy helytelenül és hamisan tölti ki, az adótörvény 94. paragrafusa alá esik és büntetettik.

5. A komisszió, amely december 10-én kezd a kivetési munkálatokat, házról-házra megy. Az adózóknak a fogadásra minden aktával elő kell készülni. Fálvakban a komisszió

a primárián dolgozik, az adózók aktáikkal odamennek. Az adóketítés a felek megidézése nélkül veti ki az adót. A kereskedelmi, szak- és globális adókkal kapcsolatban a minisztérium újabb utasítást fog kiadni.

Az aradmegyei ketítő bizottságok beosztása tekintetében mai számunkban már közöltük a 8—20-as számú bizottságok működési helyét és idejét. Alább közöljük a többi bizottságok beosztását és itt újlog említjük meg, hogy az Aradon működő bizottságok kerületi, illetve uccabeosztását a kivetések megkezdése előtt való napon és pedig naponta fogjuk közölni. 21. bizottság: Sebis december 10-től december 21-ig. Prunisor december 22—23. Berindia dec. 29—30. Paulisan jan. 2—3. Prajesti jan. 4—5. Satageni jan. 8—9. Dauceni jan. 10—11. Buharin jan. 12—13. Ignesti jan. 14. Nadabesti jan. 15—16. Dézna jan. 17—20. Las jan. 21—22. Neagra jan. 23—24. Slatina Cris jan. 25—26. Ramusa jan. 27—28. Moneasa jan. 29—30. Dieci jan. 31—febr. 3. Rosia febr. 4—6. Revetis febr. 7—9.

22. bizottság: Plescuta dec. 10—12. Ociuta dec. 13—14. Talagin dec. 15—17. Dumbraava dec. 18—20. Guravai dec. 21—23. Iosasel dec. 28—29. Valeamare dec. 30—jan. 2. Zimbru jan. 3—5. Movila jan. 8—11. Ciocna jan. 12—15. Pescar jan. 16—18. Gurahont jan. 19—27. Secas jan. 28—29. Jacobeni jan. 30—febr. 2. Madrijesti febr. 3—6. Bontesti febr. 7—11. Mustesti febr. 12—14. 23. bizottság: Halmagiu dec. 10—17. Ochiuri dec. 18—20. Tarmure dec. 21—23. Tisa dec. 28—30. Halmagel jan. 2—10. Lungsoara jan. 11—13. Banesti jan. 14—16. Brusturi jan. 17—19. Leasa jan. 20—22. Poienari jan. 23—25. Bodesti—Mermesti jan. 26—28. Varfurile jan. 29—febr. 1. Magulia febr. 2—4. Avram Iancu febr. 5—9. Szauri febr. 10—13. Poiana febr. 14—15. 24. bizottság: Mocrea dec. 10—23. Jermata dec. 28—jan. 2. Moroda jan. 3—10. Seleus jan. 11—22. Zarand jan. 23—febr. 7. Sinte mica február 8—15. 25. bizottság: Cermeu dec. 10—20. Somosches dec. 21—28. Berechiu dec. 29—jan. 5. Apateu jan. 8—19. Sepreus jan. 20—febr. 2. Talpas febr. 3—15. 26. bizottság: Satu nou dec. 10—23. Vanatori dec. 28—jan. 11. Sundreni jan. 12—13. Misca jan. 14—21. Adca jan. 22—27. Jermata neagra jan. 28—febr. 3. Zerind febr. 4—15. 27. bizottság: Padureni dec. 10—21. Siclau dec. 22—jan. 11. Graniceri jan. 12—24. Pilul jan. 25—febr. 3. Varsand febr. 4—15. 28. bizottság: Chisineau cris dec. 10—jan. 4. Socodor jan. 5—27. Sinte mica jan. 28—febr. 8. Nadab febr. 9—15. 29. bizottság: Simandul de jos dec. 10—jan. 4. Ciutei jan. 5—14. Tipari jan. 15—25. Cheruleus jan. 26—febr. 6. Gurba febr. 7—14. 30. bizottság: Olari dec. 10—jan. 4. Simandul de sus jan. 5—16. Sanmartin jan. 17—30. Macea január 31—február 14. 31. bizottság: Comlaus december 10—jan. 9. Santana jan. 10—febr. 5. Caporal Alexa febr. 6—15. 32. bizottság: Curtici dec. 10—jan. 15. Sft. Paul jan. 16—17. Dorobant jan. 18—26. Iratosul jan. 27—febr. 5. Variasul febr. 6—15. 33. bizottság: Pecica dec. 10—febr. 3. Hodos Bodrog febr. 4—5. Turnu febr. 6—15. 34. bizottság: Semlac dec. 10—jan. 14. Seitin jan. 15—febr. 7. Peregul mare február 8—12. 35. bizottság: Rovine dec. 10—február 6. Peregul mic febr. 7—15. 36. bizottság: Nadlac december 10-től február 15-ig. 37. bizottság: Aradul-nou dec. 10—jan. 18. Sarnicolaul mic. jan. 19—30. Weisenheidt január 31—febr. 5. Sagul febr. 6—15. 38. bizottság: Zadarlac dec. 10—12. Schöndorf dec. 23—jan. 11. Engelsbrunn jan. 12—23. Chereses jan. 24—febr. 3. Traunau febr. 4—12.

Irodalom és művészet

* Az aradi színház műsora. Szombat délután: Annabál, operett. (Félhelyárak.) Este: Marinka a táncosnő, operett. (A. bérlet.) Vasárnap délután: Borcsa Amerikában, operett. (Mérsékelt helyárak.) Este: Cirkuszhercegnő, operett. (B. bérlet.) Hétfő: Marica grófnő, operett. (C. bérlet.) Kedd: Cigányprimás, operett. (A. bérlet.) Szerda:

ERZSÉBET MOZGO.

Ma d. u. 5, 7 és este 9 órakor

A leghatalmasabb sláger film:

Strogoff Mihály II. rész

filmművek.

Iván Mosjoukinnal a főszerepben. Rendes olcsó helyárak. :: Kibővített zenekar.

Holnap újból az I. rész.

Cigányprimás, operett. (B. bérlet.) Csütörtök: Broadway, dráma. (Bemutató előadás. C. bérlet.) Péntek: Broadway, dráma. (A. bérlet.) Szombat: Broadway, dráma. (B. bérlet.)

* Szepessy Edith bemutatkozása. Föltétlenül érdekes prózai színésznőt ismertünk meg ma este Szepessy Edithben, aki a néhány év előtti vígjátékok egyik legnagyobb sikerűjét: a „Masa pénzt keres“-t választotta aradi debütálására. Szepessy Edith megnyerő színpadi alak, hangsúlyos beszéd, öntudattal mozgó és mozdulataiban nuanszirozás igyekezete szembevető. A bemutatkozás sikert jelentett számára, noha csak kis ház közönsége nézte végig az előadást, amelynek többi főszerepeiben Szendrey Mihály finom vésővel metszett öregedő gavallérja és Mészáros Béla kedves humorral eltalált szerelmese kitűnőek voltak. (=)

* Két előadás lesz szombaton. Délután félhelyárak mellett a nagyszerű Annabál van műsoron abban a nagyszerű szereposztásban, amelyben a legutóbb megérdemelt nagy sikert aratott. Este a legnépszerűbb operettek egyike, a Marinka a táncosnő kerül színpadra Lengyel Irénnel a briliáns címszerepben.

DOHNÁNYI nov. 23.

* Vasárnapi előadások. Vasárnap délután mérsékelt helyárak mellett az idei szezon operett-szlágera, a Borcsa Amerikában kerül színpadra a címszerepben Hörváth Micivel és a többi szerepben a premiér elsőrangú szereplőivel. Este Kálmán Imre világsiker aratott operettje, a Cirkuszhercegnő van műsoron. A címszerepet Lengyel Irén játssza, míg partnere a kiváló Galetta Ferenc lesz. Betegh Bévy. ifj. Szendrey, Győző, Kiss Mariska, Kun Dezső játsszák a többi hálás szerepeket.

Karácsonyra Naqv Géza

lepiük meg hozzátartozóinkat, gyermekünk vagy saját magunk fényképével. Ezen lenyomatokból és legkedvesebb ajándékunkként fényképész műtermében művészi kivitelben készül. Arad, Bul. Reg. Maria 8 földsz.

* A Broadway szenzáció. A Broadway olyan színdarab, amelyhez fogható még nem látottak. A Broadway izgalmas dráma, a Broadway karagató vígjáték, a Broadway énekes színiáték, a Broadway látványos revü és a Broadway az amerikai élet vizsátságait bemutató erkölcsös darab. A Broadwayra készülődik a színház olyan ambícióval, hogy a közönséget a meglepetések egész sora fogja érni. A színpadon állandóan a Broadwayt próbálják és a színháznál másról sem beszélnek, csak Broadwayról. A jövő hét csütörtökön mutatják be a szenzációs újdonságot és a jövő hét csütörtökétől kezdve a közönség is a Broadwayról fog beszélni. Nagyszerű szereposztás, gondos rendezés, pazar kiállítás és mintaszerű előadás fogják emlékeztetessé tenni a Broadway aradi előadásait.

Janán tudós tragikus halála Rudanoston.

Budapestről jelentik: Tragikus módon halt meg, távol hazájától Budapesten Sasaki Guntaro tokiói egyetem tanár. Sasaki a tokiói egyetem zoológiai tanára, a japán egyetemek nevében vett részt a budapesti zoológiai kongresszuson. A kiküldetés azonban végzetessé vált számára, fizikuma nem bírta az idegen klímát és tüdőbajt kapott. Egy darabig a János-szanatóriumban, majd a Bálint-klinikán ápolták, azonban hiába, a betegség hamarosan végzett vele és tegnap este meghalt. Temetéséről budapesti jóbarátjai gondoskodnak, valószínűleg elhamvasztják a bécsi krematóriumban és hazaküldik hamvait Tokióba.

5 és 10 lejes helyárak!

pályatűlés 15.—

MATINE vasárnap d. e. 12-kor az Apollóban.

Ősszel, télen

„WIMPASSING”

hó és sárcipő

6169

KÖZGAZDASÁG.

Miért esnek az ingatlanárak Aradon.

Érdekes okai vannak az értéklemorzsolódásoknak. — Körséta az aradi ingatlanforgalmi irodákban.

(Arad, november 18.) Az erdélyi, de különösen az aradi pénzpiac idegessége és nyugtalansága nagy változásokat és értéklemorzsolódásokat idézett elő. Főként az ingatlanoknál: házaknál és földeknél volt tapasztalható az utóbbi időben ez az árhanyatlás, a mely például a házaknál a tavalyi árakhoz képest 30—40 százalékot ért el.

Az aradi ingatlanforgalmi irodáktól érdekes felvilágosításokat és beszédes adatokat kaptunk a házak és a földek most tapasztalható értéksökkenéséről:

— A házak árának esése — mondták nekünk az egyik ingatlanforgalmi irodában — tavaly június óta tart. Jellemzők erre a következő esetek: A Mahler-féle ház a Kölcsey- és Weitzer János-ucca sarkán tavaly 3,200.000 lejért volt eladó, az idén már csak 1,800.000 lejt kért érte tulajdonosa, de így sem tudta eladni, mert a legmagasabb vételi ajánlat csupán 1,600.000 lejről szólt; s ezen az áron is cserélt: gazdát a ház. Hasonló árcsökkenést szenvedett a minoriták Kazinczy-u. 13—15. számú háza, amit tavaly 3 millióért kínáltak, az idén pedig örültek, hogy 1,400.000 lejért el tudták adni. Nagy Adolf a Kapa-uccai házáért a múlt évben 650.000 lejt kért, most pedig le szállította igényét félmillió lejre. Dr. Téglás Aulich Lajos-uccai házána ma 300.000 lej az ára, tavaly még félmilliót kért érte tulajdono-

sa. Sokkal nagyobb azonban az áresés a földeknél. A prima semlaci föld — amely a legértékesebbek közé tartozik Romániában — nemrégiben még 120—140.000 lej volt holdanként, most pedig még 40—60.000 lejért sem akad vevőre. A Delta környékén levő híres fekete, bánáti televényföld holdja 60.000 lejről 20.000 lejre esett le, de így sem történik vásárlás.

Egy másik jóhírű aradi ingatlanforgalmi irodában a következőképp ecsetelték előttünk a helyzetet:

— Az u. n. szolid házfeladásoknál és nem a kényszereladással tapasztalható árcsökkenés csak látszólagos. Tavaly, az év elején, a lej esése miatt magasra szöktek fel a házak árai és hogy most alacsonyabbak, az tulajdonképpen nem más, mint az árak igazodása a lej megnövekedett belső vásárlóerejéhez. Így például tavaly volt megbízásunk egy Leiningen-uccai ház eladására. A ház tavaly 1,250.000 lejbe került, ma 1 millió az ára.

Egy harmadik irodában úgy informáltak bennünket, hogy a jó kezekben levő ingatlanok nem vesztek értékiükből. Értéksökkenésről azoknál a házaknál lehet beszélni, amelyek megvannak terhelve, vagy az idők folyamán rozogákká váltak. Jelenleg különben — mondták nekünk — kivéve a kényszereladásokat, nagy a stagnáció a házvásárlások terén.

Zürichben 3.20, Párisban 15.70 a lej

Helyi valutaárak. (November hó 18.)

Kifizetések: Berlin 38.80, Newyork 162, London 792.75, Páris 6.37.50, Milánó 8.86, Prága 4.82, Budapest 28.48, Zágráb 2.86.50, Bécs 22.97, Zürich 31.35. — **Áru:** Márka 38.50, dollár 161, angol font 785, francia frank 6.50, olasz lira 8.80, cseh korona 4.80, pengő 28.50, dinár 2.80, osztrák schilling 23, svájci frank 31.35. — **Pénz:** Márka 37.50, dollár 166, angol font 780, francia frank 6.35, olasz lira 8.50, cseh korona 4.75, pengő 28.25, dinár 2.75, osztrák schilling 22.80, svájci frank 31. — **Irányzat:** Tartott.

Zürichi tőzsdenyitás. (November hó 18.)

Berlin 123.72.50, Amsterdam 209.50, Newyork 518.50, London 2528, Páris 20.38, Milánó 28.25, Prága 15.37, Budapest 90.80, Belgrád 9.13, **Bucuresti 3.21**, Varsó 58.20, Bécs 73.12.50.

Zürichi tőzsdezárlat. (November hó 18.)

Berlin 123.75, Amsterdam 209.50, Newyork 518.50, London 2527.75, Páris 20.38, Milánó 28.23, Prága 15.37, Budapest 90.82.50, Belgrád 9.13, **Bucuresti 3.20**, Varsó 58.20, Bécs 73.12.50.

Bucuresti-i tőzsdezárlat. (November 18.)

Kifizetések: Páris 6.37, Berlin 38.60, London 790, Milánó 8.85, Zürich 31.25, Newyork 161.75, Prága 4.81, Bécs 22.85. — **Valuták:** Napoleon 648, márka 38.50, leva 1.20, török lira 0.87, angol font 788, francia frank 6.46, svájci frank

31.20, olasz lira 8.95, dinár 2.86, dollár 161, osztrák schilling 23.25, pengő 28.35, cseh korona 4.87.

— **Románia delegátusai visszajöttek a genfi konferenciáról.** Bucurestiből jelentik: Georgiu, a Banca Nationala igazgatója és Popescu Cézár volt ipariügyi vezérigazgató hazaérkeztek a genfi vámkonferenciáról és jelentést tettek a kormánynak az ottani határozatokról, amelyek Románia álláspontját mindenben fedik.

— **A gyümölcsfák nyelését** ismerteti a Növényvédelem és Kertészet most megjelent száma. Cikket közöl a hollandi jácintról, a mesterséges fészekodvokról, a gyümölcsfák törzsének bemeszeléséről, a rózsák téli kezeléséről, a gyümölcsös kártevő rovarairól, a gabonalegyekekről, a nyulragás elleni védekezésről, az oltványok elvermeléséről, a ribizli dugványozásáról, a szőlő téli munkálatairól, a crisanthemum teletetéséről, a mag nolla szaporításáról, a szőlő trágyázási idejéről, a szobanövények téli kezeléséről stb. A dusan illusztrált szak lapból lapunkra való hivatkozással a Növényvédelem kiadóhivatala (Budapest, VIII., Rákóczi-ut 51., IV. 5.) díjtalanul küld egy alkalommal mutatványszámot.

— **Az aradi vízművek ócskavasképei.** Beszámoltunk mai számunkban arról, hogy a vízművek régi gépei eladásra várnak. A régi gépekre, amelyeknek becsértéke körülbelül 700.000 lej, már jelentkezett egy vevő, aki ócskavasként akarta megvenni a gépeket, természetesen sokkal alacsonyabb áron. A gépüzemek igazgatósága visszautasította az ajánlatot, miután értékes gépekről van szó. A város vezetősége a mai viszonyok között azonban aligha tud tudni a gépeken, miután azokat kizárólag bányavállalatok, vagy olyan városok vízművel használhatják, ahol nincsen villanyáram és így egy kedvezőbb alkalmat kell bevélni az eladásra.

— **Piaci árak.** Burgonya 4—6 lej, hagyma 8 lej, tehénturó 20 lej, juhturó 48 lej, vaj 120—160 lej, alma 6—10 lej, körte 12 lej, szőlő 30 lej kilogrammonként, tojás 3.20 lej darabja, bab 8 lej, tejfel 40 lej, tej 8 lej literje, zöldség 3—4 lej csomója, fejes káposzta 3—8 lej darabja. A baromfi piac árai: sovány liba 160—180 lej,

11) Igyál

**Kathreiner-féle
Kneipp malátakávé;**

reggelire és uzsonnára.

Nagy élvezetet nyújt, közérzeted pedig napról-napra javul.

0084

sovány kacsa 100—120 lej, tyúk 80—100 lej, csirke 50—90 lej párja, kövér liba 200—280 lej, kövér kacsa 100—130 lej darabja. A gabonapiac árai: buza 720—730 lej, kukorica 450—500 lej, árpa 600—620 lej, zab 550—560 lej métermázsánként. Az állatvásár árai: marha 14—18 lej, borjú 28—34 lej, sertés 29—33 lej kilogrammonként élősúlyban.

SPORT

O A vasárnapi mérkőzések bíról. A bírók delegáló bizottsága a vasárnapi mérkőzések levezetésére a következő bírókat küldte ki: Gloria-CFR-pálya. Délelőtt 11 órakor AMTE-ATE ifj. bajnoki. Vezeti: Fock Adalbert. Délután 1 órakor Gloria-CFR-Olympia ifj. bajnoki. Vezeti: Sendorf József. 3 órakor Gloria-CFR-Olympia I. oszt. bajnoki. Vezeti: Oravetz László. Határbírók: Behm Károly és Csenka Gábor. A A C-pálya. Délelőtt 9 órakor Vointa V.—Unirea ifj. bajnoki. Vezeti: Balajthy István. 11 órakor Hakoah-Vulturul II. oszt. bajnoki. Vezeti: Juhász Zoltán. Délután 1 órakor AAC II.—Vointa V., II. szöv. díj mérkőzés. Vezeti: Lt. Theodorescu Gheorghe. 3 órakor AAC—Vointa V., I. oszt. bajnoki. Vezeti: Burdan Miklós. Határbírók: Lt. Theodorescu és Kalmár Tibor. Vointa V.-pálya. Délelőtt 10 órakor Juventus-Tricolor II. oszt. bajnoki. Vezeti: Kalmár Tibor. Tricolor-pálya. Délután 1 órakor Tricolor-Hakoah ifj. bajnoki. Vezeti: Traiconi Pál. 3 órakor Wacker-Victoria II. oszt. bajnok. Vezeti: Fövényi István. Unirea-pálya. Délután 3 órakor Intelegerea—Unirea II. oszt. bajnoki. Vezeti: Tóth Péter.

O Kiket küld Magyarország az offenbach-i vívóversenyre? Budapestről jelentik: A Magyar Vívószövetség elhatározta, hogy az offenbach-i nemzetközi vívóversenyre Mészáros, Glykaist, Rádyt, Rozgonyit, Schretert, Szelényit, Tóthot és Uhlyarikot küldi ki. Nagy feltűnést keltett, hogy Combost és Petschauerert kihagyták.

U R A N I A B A N	Szerelem szigete	5, 7 és 9 ó r a k o r
	isgalmas filmregény	
	CARL de VOGT-al,	
	est megelőzi:	
	Száleda a marhapiachoz	
	2 felvonásos burleszk.	
	SLAGER-HIRADO.	
	Leszállított olcsó helyárrakkal.	
	5 és 10 lejes helyárrakkal vasárnap d. e. 1/2 órakor	
	nagy Matiné	
Pályol ülés 15 lej.		

Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF.
Cenzura Prefectura Judetului.

Premier! Premier!

Asszonyvásár.

(Fogolynő) Erotikus dráma.

Csak 16 éven felülieknek.

Ma, az Apolloban.

Leszállított olcsó helyárrakkal.

Az előadások 5, 7 és 9-kor kezdődnek.

NYILTTÉR.

E rovat alatt a közönségnek a mi felhívásunk

FIGYELMEZTETÉS.

Ezennel figyelmeztetjük a t. közönséget, illetve a vízvezetékkel ellátott házak tulajdonosait, hogy idejekorán intézkedjenek a vizórak fagyelleni megvédéséről, amennyiben a szabályrendelet 47. paragrafusában értelmében minden fagyásból eredő kár az illető ház tulajdonosát terheli.

6270 Direcțiunea Uzinelor Comunale.

FELHÍVÁS.

Az Aradi Első Göztégla-, Cserép- és Agyagárugyár R. T. felszámolás alatt, aradi cég felszámoló bizottsága ezennel felhívja a társaság hitelezőit, hogy esetleges követeléseiket ezen hirdetés háromszori megjelenésétől számított hat hó alatt Kneffel Lajos felszámoló urnál (Arad, Bulevardul Regele Ferdinand Nr. 27. szénüzlet) jelentsék be, mert az ezen határidőn túl eszközölt bejelentések figyelembe nem vehetők.

6228

A felszámoló bizottság.

A kereskedő

része a hirdetés a vagyonszerzés egyik legfontosabb kelléke. A kereskedőnek tudnia kell: hogyan, mikor és hogy hol hirdessen? Csak annak a hirdetésnek van eredménye, amelynek szövege feltűnő, a közönség szeme előtt van és olyan lapban jelenik meg, amelynek nagy az olvasóközönsége. Ha azt akarja, hogy hirdetését a közönség minden rétege olvassa, úgy adja fel az **Aradi Közlöny-nek** amely a legelterjedtebb napilap, így a legjobb hirdetési organum.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lei, vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lei. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig hétköznap 40, vasárnap 50 Lei. A vastagabb betűvel kiírt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Hirdetéseket délután 5 óráig vesszünk fel. Csak válaszbélyeggel ellátott kérdésekre válaszolunk. Ajánlatok, feligés levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

LEVELEZÉS.

HAJHULLÁS és hajkorpa ellen a legjobb szer az **EGGER-PETROL**. — Kapható minden drogueráriában és minden gyógyszerárban.

CSINOS fiatal leány tartós ismeretséget keresem, kinek jövőjét biztosítanám. — Fényképpel ellátott választ kérek. Teljes diszkréciónal jeligére az Aradi Közlöny kiadójába, s a lapban jelleve. 6274

ALKALMAZÁS.

VARRÓLEÁNY, perfect angol-francia munkás, éves bizonyítvánnyal és gyakorlati rendelkezéssel felvétetik. Könyveléssel jelentkezők előnyben. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 6265

JOBB családból való komoly, intelligens tisztességes leány gyermek mellé nevelőnek menne, kizárólag Aradra december 1 vagy 15-ére. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 6258

GYAKORLÓTT TÚZÓNOK és **SZABÁSZOK** felvétetnek. Felvilágosítást nyújt szivességből Apponyi Testvérek cipőüzlete Városházával szemben. 6275

KIHÖRDŐT felvesz Dózsa kenyérgyár. 6279

FIATAL elárúsító leány, ki románul beszél keresetlik azonnalra. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 1301

LAKÁS.

A FÖTÉR KÖZEPÉN 1928. MÁJUS 1-RE 2 SZOBÁS LAKÁS KIADÓ. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 1151

KÉT-HÁROM szobás magánházat keresek bére. Megkereséseket hely- és bér megjelölésével „Sürgős” jeligére az Aradi Közlöny kiadójába kérek. 6277

VASUTHOZ közel két kétszobás lakás előszobával kiadó. „Uranul” iroda, Városházával szemben. 6276

Modern lakások

központban, bérpalotában 2 és 4 szobás — parkettás — komplett lakások II. és III. emeleten május hó 1-ére kiadók. Lift használható. — Bővebbet: 8

Gärtner, Piața Imp. Tralan (Attila-tér) 1. sz. t. em. d. u. 3—5 in 6259

VÉTEL ÉS ELADÁS.

FACÁNT minden mennyiségben átvessz Korányi osemegészfét Arad, Bohus-palota.

KISEBB vaskályhát veszek. Sándor Ferenc könyvüzlete. 1301

VALÓDI SILSKIN s perzsa, valamint különböző más női bundák, férfi bundák, kabátok, öltönyök, háló, ebédli szalonnarendezések, festmények, gyermek ágy és kocsik, bőr és egyéb fotelok, különböző szőnyegek, zsolnai korsók, Biedermeier szalon, antik asztal, komód, szekrény, antik órák, dupla ágyterítők, filé, storeok, uzsonna garnitúra, vitrin tárgyak, kézimunkák, dísz tárgyak stb. eladók. Salgóné bizományi üzlet, Strada Horia (Széchenyi-u.) Neuman-palota.

GYAKORLÁSRA alkalmas hosszú zongora elköltözés miatt olcsón eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 6278

DARÁLÓMALOM eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 6253

Butorok részletre

kedvező fizetési feltételek mellett, készpénz árban.

GARAI, Arad, Piața Avram Jancu (Szabadság-tér) 10. szám Cimre ügyelni!

A téli menetrend.

ÉRVÉNYES OKTÓBER 15-TŐL.

Arad — Tövis — Bucuresti:

expressz ind. 1.03 érk. 5.40 érk. 16.50
személy ind. 4.25 érk. 12.35 érk. —
or. expr.* ind. 7.14 érk. 11.33 érk. 22.15
személy ind. 14.55 érk. 22.09 érk. —
gyors ind. 17.13 érk. 22.27 érk. 10.00
személy ind. 21.40 érk. 5.17 érk. —

* Orient-expressz közlekedik hétfőn, csütörtök és szombaton reggel.

Bucuresti — Tövis — Arad:

személy — ind. 16.35 érk. 0.15
expressz ind. 12.45 ind. 0.43 érk. 5.47
személy — ind. 23.35 érk. 7.13
gyors ind. 20.05 ind. 7.45 érk. 13.20
személy — ind. 6.40 érk. 14.25
or. expr.* ind. 8.30 ind. 18.59 érk. 23.18

* Orient-expressz közlekedik hétfő, szerda és péntek éjjel.

Arad — Curtici — Lökősháza:

személy ind. 0.50 érk. 1.16 —
expressz ind. 6.14 érk. 6.33 érk. 7.40
személy ind. 7.20 érk. 7.46 —

személy ind. 8.54 érk. 9.20 érk. 10.38
gyors ind. 13.55 érk. 14.14 érk. 15.27
személy ind. 14.30 érk. 15.05 —
személy ind. 18.04 érk. 18.30 érk. 19.48
or. expr.* ind. 23.37 érk. 23.56 érk. 0.43

* Orient-expressz közlekedik hétfő, szerda és péntek éjjel.

Lökősháza — Curtici — Arad:

expressz ind. 23.10 ind. 0.22 érk. 0.40
or. expr.* ind. 5.52 ind. 6.34 érk. 6.51
személy — ind. 6.45 érk. 7.29
személy 7.10 ind. 8.27 érk. 8.53
személy ind. 11.02 ind. 11.32 érk. 11.58
gyors ind. 15.28 ind. 16.30 érk. 16.48
személy ind. 17.14 ind. 18.31 érk. 18.57
személy ind. 20.05 ind. 20.40 érk. 21.06

* Orient-expressz közlekedik hétfő, csütörtök és szombat reggel.

Arad—Pécska—Battonya: Aradról indul: személy 5.10, személy 6.30, gyors 10.18, vegyes 15.30, személy 19.20. — Pécskára érkeznek: személy 5.55, személy 7.15, gyors 10.47, vegyes 16.15, személy 20.05. — Battonyára érkeznek: személy 8.09, gyors 11.37, vegyes 17.39, személy 21.17.

ANTIK és modern butorokat, műtárgyakat, antik poharakat, márkás porcellánokat, antik sálakat, használt butorokat, szőnyegeket, szervizeket, férfi ruhákat, fekélneműeket, stb. bizományba veszek, azok magas árban való gyors eladásáról gondoskodom. Salgóné, Strada Horia (Széchenyi-u.) Neuman-palota. 1000

Motorkerékpár,

teljesen jókarban lévő,
számmal ellátott
eladó.

Cim
az Aradi Közlöny
kiadóhivatalában. 500

ELEKTROMOTOROK tekercselését különösen két fázisú motorok áttekercselését új három fázisú áramnak garancia mellett gyorsan és előnyösen eszközöljük. Új és használt motorok állandóan raktáron. 6208
FRIEDRICH TESTVÉREK gépjárárs Timisoara.

INGATLAN.

HÁZHELY 130 □-öl törvényszék közelében eladó. Értekezhetni dr. Petrutiu megyei főügyésznel. 6245

INGYEN

küldöm **szólóítvány** árjegyzékemet, mely az egész országban a legolcsóbb árakat és minden szó öbirtokosra nézve megfizethetetlen tanácsokat tartalmaz. A saját érdekében ne vegyen addig oltványt vagy bármilyen fajta vesszőt, míg át nem olvassa szólésezi utmutatómat. — Cim: 5612

J. Szűcs szólótelep 14.

Diosd, Jud. Bihor.

Vízonteladók magas jutalék mellett kerestetnek.

Bankkölcönöket

házakra, földekre, vagy egyéb ingatlanokra, 10,000 lejűt, 1 millió lejig betáblázás mellett folyósítatok.

HÁASZ ALBERT Irodája
Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.) 12. sz.

!! Autótulajdonosok !!

Finom autobenzint és kenőolajat **aradi áron** ittorrel kimérve, bármikor talál az **Oficiul Petrolifer RT.**
CHIȘINEU-I DEPOZITĂRII 6140
(Az állomáshoz vezető országot mel'ett.)

Judecătoria rurală Chișineu-Criș.

No. 4061—1927.

PUBLICAȚIUNE DE LICITAȚIUNE

Subsemnatul delegat judecătorească aduc la cunoștință generală, că în cauza lui dr. Wilhelm Hegedüs medic din Sinteia repr. prin dr. C. Galley adv. din Chișineu-Criș pentru suma de 1100 lei și acces. în urma deciziei judecătorești de ocol Chișineu-Criș No. 2925—1927. mișcătoarele cuprinse în ziua de 30. Septembrie 1927. pe cale execuțională de escontentare și evaluate în prețul de 4000 lei și anume: una mașină de cusut, 2, 1, scaun cu spate feștit galbin, 3, 1 pat nou feștit galbin, 4, 2 perine, 5, 1 dună, se vor vinde prin licitație publică judiciară care se va ținea în ziua de 23. Noembrie 1927. la orele 17. la locuința următorului în comuna Adea.

Intrucât mobilele care aujung la licitație ar fi fost executate și de alții, și aceștia și-ar fi câștigat dreptul de acoperire, licitația prezenta este ordonată și în favorul acestora în sensul art. LX. din 1881. §. 120.

Chișineu-Criș, la 5. Noembrie 1927. 6257

Delegat judecătorească.

Oradea—Arad: Nagyváradról indul: személy 19.15, személy 5.35, személy 12.20, gyorsmotor 16.50. — Aradra érkeznek: személy 0.10, személy 10.15, személy 16.43, gyorsmotor 19.50.

Arad—Brád: Aradról indul: személy 7.30, személy 11.45, személy 16.06, gyorsmotor 18.40. — Brádra érkeznek: személy 13.55, személy 17.40, személy 22.30, gyorsmotor 23.10

Brád—Arad: Brádról indul: személy 23.30, gyorsmotor 4.40, személy 7.45, személy 14.00. — Aradra érkeznek: személy 5.57, gyorsmotor 9.00, személy 14.10, személy 20.20.

Arad—Jimbollia: Aradról indul: vegyes 10.00, személy 15.27. — Jimbollarára érkeznek: vegyes 14.22, személy 18.50.

Jimbollia—Arad: Jimbollaról indul: személy 3.50, vegyes 14.50. — Aradra érkeznek: személy 7.25, vegyes 20.00.

Arad—Otlaka: Aradról indul: szem. 17.20. — Otlakára érkeznek: szem. 20.05.

Otlaka—Arad: Otlakáról indul: személy 10.20. — Aradra érkeznek: személy 13.17.

Timisoara—Arad: Temesvárról indul: gyors 23.10, személy 4.25, személy 6.25, személy 8.05, gyors 12.17, személy 13.55, személy 19.50. — Aradra érkeznek: gyors 0.25, személy 5.55, személy 8.00, személy 9.40, gyors 13.35, személy 15.26, személy 21.20.

Arad—Oradea: Aradról indul: személy 0.55, gyorsmotor 6.20, személy 10.16, személy 15.48. — Nagyváradra érkeznek: személy 5.15, gyorsmotor 9.30, személy 14.45, személy 20.50.